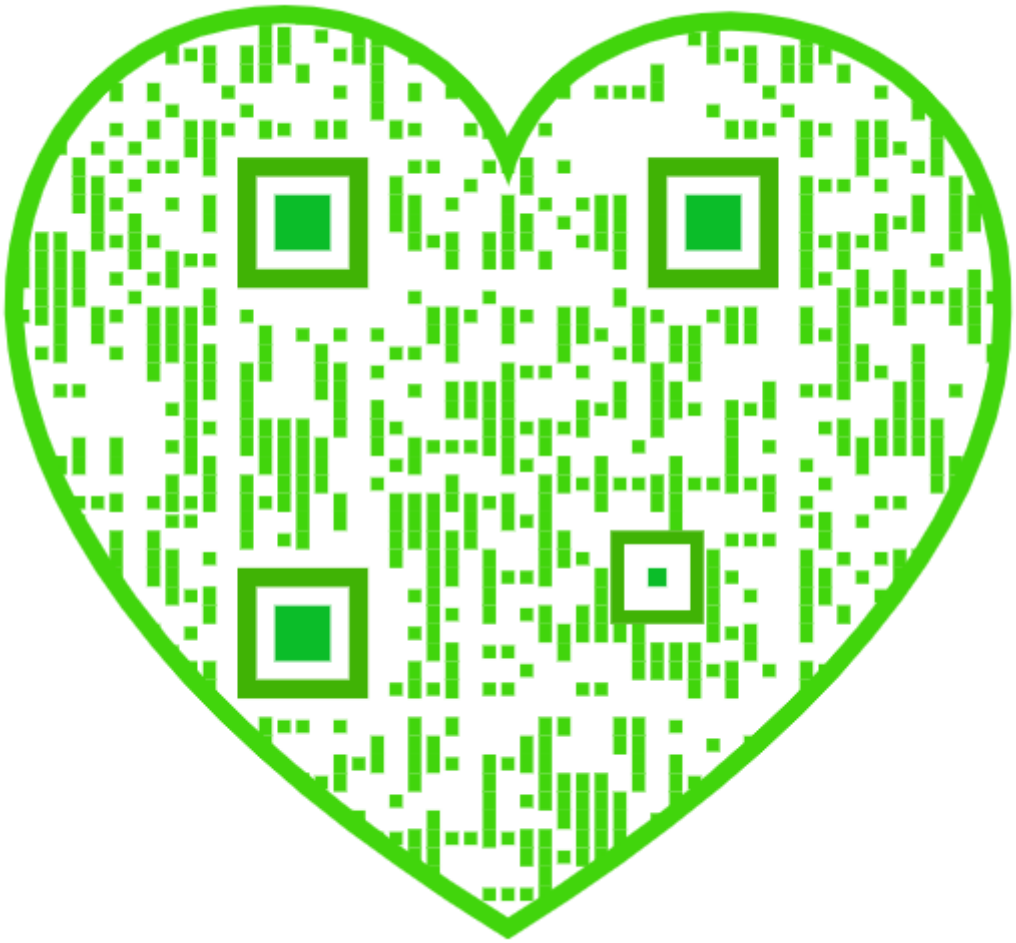

566.
OK
Kol

DE KOLENBRANDER.

O, weldra klopt het hart niet meer

DE

KOLENBRANDER.

door den schrijver der Beeste-Kluis.

3528

ANTWERPEN,

1880

DE

KOLENBRANDER.

EEN VERHAAL

door den schrijver der Beatus-Kluis.

J528

ANTWERPEN,

L. VAN DIEREN, COPPENOL-STRAAT 1045.

1850

DE KOLENBRANDER.

I.

De pelgrim.

Op het einde der XVe eeuw, na een schoonen dag, nuttigde een man, reeds in rijpen ouderdom, zijn avondmaal aan de deur van zijn huis te Salamanca, de hoofdstad van het koningrijk Léon, in Spanje. Hij was professor bij de beroemde universiteit van die stad, en rustte uit van de vermoeijende werkzaamheden van den dag.

Onder het frische wijngaard-groen gezeten, doorliep zijn geest de gelukkige jaren zijner jeugd, die zoo zoet, aan diezelfde hoogeschool,

met den graaf Rodrigo de Palma, waren heen gevloeid. Zij hadden elkander eeuwige vriendschap gezworen en elkaêr beloofd, dat, als een van hen ooit in een droevigen toestand verkeerde, de andere hem niet zou verstooten, maar hem zou bijstaan door raad en daad en tot het graf getrouw zou blijven.

Na hunne studiën geëindigd te hebben, waren zij gescheiden, om elk een verschillenden stand te gaan bekleeden. Fernando Arias had, door tusschenkomst van eenige kennissen, eene plaats als leeraar aan de hoogeschool gekregen, en de jonge graaf was, in hoedanigheid van afgezant, naar het eiland Chijprus gezonden. Bij zijne terugkomst werd hij kolonel genoemd in een regement, dat te Toledo in garnizoen lag. Zij hadden elkander nog niet noodig gehad; maar niettemin had de tijd de plegtige belofte, welke zij zich wederkeerig gedaan hadden, niet uit hun geheugen gewischt.

Fernando herinnerde zich dien gelukkigen tijd, en de schoonheid van den avondstond noodigde hem als uit, er over te droomen.

Alle klokken van Salamanca kondigden het feest van Santiago aan, dien beroemden

apostel, die de eerste zendeling was, welke het licht des geloofs in Spanje verspreidde.

De klokken hielden hunnen zilveren klank op, toen een reiziger, door een nederigen en eenvoudigen mantel bedekt, zich voor den verwonderden leeraar vertoonde. Zijn gelaat was bleek, het droeg het spoor eener diepe droefheid. Hij hield, onder zijnen pelgrims-mantel, een vierjarig kind verborgen. Hij drong er op aan om Fernando in het geheim te spreken. Deze geleidde hem in zijne kamer. De pelgrim ontdeed zich van zijnen mantel en de professor herkende graaf Rodrigo de Palma.

Moeijelijk zou zijne ontroering te beschrijven zijn. De zoetste vreugde ontroerde hem bij het zien van zijnen ouden vriend, bij viel in de armen van den graaf, wiens tranen overvloedig nedervloeiden.

De graaf haalde het kind, dat diep sluimerde, uit zijnen mantel te voorschijn, en zegde aan zijn vriend. »Waarde Fernando, ik kom tot u als tot den man, die ik het meeste acht. Mijn wreede vijand, graaf Fernando de Mendoza vervolgt mij met verbittering. Ik ben door de inkwisitie als een harer slagtof-

fers uitgekozen, en ik zweer het voor God, ik ben onschuldig. Cesario, mijn trouwe dienaar, heeft mij berigt, wat er mij boven het hoofd hing. De schrik heeft mijne dierbare echtgenoote gedood, zij rust thans onder de cypresboomen van Toledo. Ik heb dit pelgrims-kleed aangedaan; mijnen zoon, in het midden van den ijselijksten schrik medegenomen, en ben in aller haast gevlugt. »

De graaf hield op; de smart woog zwaar op zijne hijgende borst. De leeraar antwoordde:

» Is het mogelijk, dat zulke ramp u treffe; ik weet dat gij steeds uw pligt deedt.

— Gij kent mij wel, mijn vriend, was het antwoord van den graaf; gij weet wel, dat er sedert jaren, eene hevige vijandschap bestaat, tusschen de familie van Palma en die van Mendoza. Nooit heb ik eene vijandelijkheid tegen haar uitgebragt, maar een schurk heeft het vuur weder opgerakeld, dat sinds lang onder de assche lag te smeulen. Wij leven in een tijd van strooperij; mijn fortuin heeft den nijd van menig hebzuchtigen opgewekt. Er zijn er die tot den roem en de faam willen komen, door eene slechte daad. Het schijnt

dat het zoo moet zijn; maar God is almogend; hij zal mij uit de verlegenheid redden.

— Wat verlangt gij van mij? » vroeg Fernando, na eene vrij lange stilzwijgendheid.

De graaf greep hem bij de hand en zeide:

» Het is mij onmogelijk het land haastig met mijn kind te verlaten, en wanneer ik het zelfs konde, wat opvoeding zoude ik, in de eenzaamheid, waarin ik leven zal, aan mijnen zoon kunnen geven? Ik smeek u, bij al wat u heilig is, in naam der heilige vriendschap, welke ons van onze kindschheid vereenigde, u met mijn kind te belasten; voed het op in de stilte van uw huis; dat het aan aller oogen verborgen blijve, tot dat er betere tijden zullen aangebroken zijn. »

Fernando reikte den graaf de hand toe, hem zeggende: » Ik zal getrouw blijven aan de beloften, die wij elkaêr onderling deden. »

De graaf vervolgde: » Het eerste dat ik u aanbeveel, is de godsdienst van Christus diep in zijn jeudig hart te prenten. Leer hem, vreedzaam in den hoek van den huiselijken haard gezeten, godgewijde gezangen; leer hem ook de wilde dieren der bosschen braveeren, doe den moed en het onversaagde in

zijn hart ontkiemen, door hem ten strijd te geleiden en ontwikkel zijne krachten door lichaams-oefeningen. Verberg hem den naam en rang zijns vaders, opdat hij opgroeije zonder denkbeelden van eerzucht of roem in het hart. Beloof mij, mijn oude vriend, beloof mij mijn wensch te volbrengen, tot dat gelukkigere dagen aanbreken, en ik u mijne dankbaarheid zal kunnen betuigen. »

Zij vielen schreijend om elkanders hals; maar de graaf onderbrak dat smartelijk tooneel door deze woorden, welk hem de vrees ingaf:

» Ik heb geen oogenblik te verliezen; misschien zijn reeds de spionnen op mijn voetspoor. Neem deze juweelen, die ik in haast bijeengegaard heb, en dit verzegeld pakje. Op het feest van Santiago, als het kind zijn zestiende jaar zal bereikt hebben, en wellligt zal ik dan reeds onder de aarde rusten, open dan dien schat en dit pakje, en doe aan het kind den naam zijns vaders en het geheim zijner jeugd kennen. »

Deze woorden zeggende, wierp de graaf een oogslag op het kind, dat nog sliep en hij zuchtte: » Ach, mijn zoon! »

Het kind werd wakker en zag verwonderd rond zich heen; maar de professor, die het pijnlijke der scheiding vreesde, zegde tot den graaf. » Haast u te vertrekken en laat de smart geene meesteresse uwer ziel worden. Vertrouw in Hem, die alle gebeurtenissen des levens in zijne handen heeft; hij zal u, na zooveel rampspoed nog gelukkige dagen geven. »

Hij reikte nog eens de hand aan den graaf, ten teeken van belofte; deze omhelsde het kind en drukte het, tranen stortende, droevig aan zijne borst; hij zegende het nogmaals, en, na de handen ten hemel te hebben opgeheven, wikkelde hij zich in zijnen mantel en verliet het huis.

Door spelen en liefkozingen, droogde de leeraar de tranen van het kind, dat weldra met zijn' voedstervader gemeenzaam werd. Deze hield godsdienstiglijk woord. Het kind groeide op en men zag er de vruchten eener goede opvoeding in ontwikkelen. Het verloor weldra de herinneringen der jeugd, en de liefde, die het voor zijnen vader in het hart koesterde, werd vervangen door de genegenheid, welke zijn voogd hem inboezemde.

Zes jaren waren sedert die gebeurtenis verloopen, toen op een avond, dat het zeer donker was, een pelgrim voor Fernando's deur verscheen. De zucht om het kind te zien, had hem zijne schuilplaats voor Salamanca doen verlaten. Hij vertrok met de snelheid des bliksems, hetgeen echter niet belette, dat zich het gerucht in de stad verspreidde, dat een pelgrim zich den vorigen avond bij den leeraar had aangeboden; en meer dan eene vijandelijke stem deed verstaan, dat het de graaf de Palma wel kon geweest zijn.

Fernando was door schrik bevangen toen hij de geruchten vernam, welke in de stad in omloop waren. Hij belastte een zijner oude vrienden met zijne zaken, aan wien hij eene reis in de bergen voorgaf, zette te middernacht zijn aangenomen zoon op een muil-ezel, en vertrok om een verwijderd dal op te zoeken, en niet meer in Salamanca terug te komen.

II.

De hut van den kolenbrander.

Het koningrijk Valencië, is een der schoonste gewesten van Spanje. Er heerscht eene altijd durende lente, die zacht den zomer en den herfst tot een smelt. Het is slechts op de hoogste toppen der Pijreneën, dat de winter regeert, die grijsaard met zijn besneeuwd voorhoofd, die een scepter van ijs in zijne regterhand houdt.

Maar in de valleijen spreidt de natuur al hare schatten ten toon, en wekt in de zielen een gevoel van bewondering en erkentelijkheid op jegens den Schepper. Daar ontrolt

zich een tapijt van emeraulden, met bloemen bestrooid, in zijnen boezem de beekjes verbergende, welke murmelend van de bergen nederdalen. De velden zijn bedekt met tarwe, maïs, rijst en garst, die naast elkander opgroeijen, hier en daar bedekt door den bloeijenden meekrap, den kemp, met zijnen hoogen stam of het vlas, met zijne teedere hemelschblauwe toppen. Rond de hoeven en dorpen kronkelen de olijf- en amandel-, de digte grenaat-, de oranje- en vijgenboomen, met hunne zoete vruchten, hunne takken ineen. Op de puinen van de gothische kasteelen groeit de wijngaard, die vruchten draagt waaruit men de Malaga en de Alicante trekt. In de tuinen bloeit de honderdjarige aloës, en alle vruchten, die de warme landen opbrengen, groeijen er in overvloed; talrijke kudden merinos-schapen grazen op de vette weilanden; terwijl de ezel, de muilezel en de geit, hun voedsel gaan zoeken op de dorre hellingen der rotsen.

Oude bosschen, tot gordel aan die betooverende valleijen dienende, vormen met hunne wolven, verslindende beeren, gemsen, wilde katten en verschillende vogels, eene

regtstreeksche tegenkanting aan de zoetheden van dat paradijs van Spanje. Echter brengen die menigte reusachtige eiken, plantaan- en pijnboomen, doornbosschen, door de natuur zoo heerlijk geplaatst, geen nadeel toe aan het geheel dier schoone schilderij; omringd als zij zijn door een krachtigen nevel, verhoogen zij het schilderachtige dier landstreek.

In het diepste van deze bekoorlijke dalen verhief zich eene arme kleine kolenbrandershut: hoewel zij van alle zijden door aloude eiken was omgeven, die er het gezigt van beletteden, leverde zij echter een aangenaam gezigt op. Achter dezelve was eene steenkoolmijn, en zij was haar bestaan slechts verschuldigd aan de nabijheid van die natuuropbrengst; want de bewoners van die hut haalden er hun eigenlijk bestaan uit. Voor die armoedige hut breidde zich een klein dal uit, door eene frissche beek besproeid; het was groot genoeg voor een' moestuin, een' boomgaard, en om eenige geiten te voeden, die er vreedzaam graasden.

Op een uitstek der naburige rots verhief zich eene kleine kluis, wier klokje de bewo-

ners van den omtrek ten gebed opriep.

Camillo, die deze kluis bewoonde, was een man van gevorderde jaren; zijne haren en baard waren blank als sneeuw. Hij was zich daar, weinige jaren geleden, komen vestigen, met een kind van tien jaren, Alberto genaamd. Niemand wist van waar zij kwamen. Men bemerkte echter dat dit kind het zijne niet was; want al bewees hij het alle vaderlijke zorg, hij betoonde het ook zekere onderscheiding, welke deed denken, dat Alberto van eene hoogere afkomst was.

Camillo scheen een wijs christen te zijn, die zijne dagen en nachten aan de opvoeding van dit kind besteed had. Zijn ernstig gelaat droeg het spoor van eene diepe smart en van eene levendige deelneming in het lijden van anderen. Men bemerkte echter in hem die helderheid, welke de kalmte van een zuiver geweten aanduidt.

Zijn kleedsel was niet gelijk aan dat van een kolenbrander uit de dalen van Valencië. Het zwarte hoofddeksel, dat zijne witte haren omvatte, zijn met goud geborduurd fluweelen kleed, de veder, die op de feestdagen zijne tok versierde en zijn met zilver geborduurde

spaansche mantel, toonden aan dat de onbekende niet altijd in het diepste der koolmijn gearbeid had. De jonge Alberto scheen nog veel vreemder aan die grove bezigheden. Zijn blond haar, de blankheid van zijn vel, dat door de warmte der zon eene ligte bruine tint gekregen had, de lieftalligheid, die over zijne trekken verspreid lag, en zijne edele houding deden genoeg zien, dat hij in de hut van den valenciaanschen kolenbrander het eerste daglicht niet gezien had.

Dit dachten de lieden van den omtrek; dit zegden zij onderling. Des zondags als zij in de kerk vergaderd waren, beschouwden zij zonder ophouden den vreemdeling, en zij zochten de betrekkingen te raden, die er tusschen den kolenbrander en het kind konden bestaan. De tijd deed de nieuwsgierigheid ophouden en de wijze raadgevingen, die de oude Camillo aan allen deed, welke hunnen toevlugt tot hem namen, hadden hem bij zijne buren, den naam gegeven van den wijsten man van het dal.

Onder leiding van Camillo had het kind veel in ligchaamskracht en verstand gewonnen. Hij ontwikkelde de kracht des jonge-

lings door hem de jagtspriet en aks te leeren behandelen. Hij leerde hem het hanteeren van den boog, en het bestrijden van den wolf met de knoestige houten knods. Wat vreugde voor Alberto, als hij des avonds bij zonne-ondergang, Camillo kwam opzoeken, die nog in de mijn arbeidde of reeds voor de hut gezeten was, een lofzang aanheffende! Hij legde de opbrengst van zijne moeijelijke jagt voor dezes voeten, hetzij een nog bloedende ijsvogel, of een roode flamingo, die schoone vogel der kusten, die de boorden der Middellandsche zee verlatende, somtijds in de moerassen van Valencië komt verdwalen.

De bewooners van de naburige dalen zegden: »Er is geen jongen, die zich, stoutmoediger dan hij, durft meten met den sterksten kolenbranders-jongen van het bosch. Dat God hem veroorloove den ouderdom te bereiken, waarop zijne krachten zullen ontwikkeld zijn!«

Deed Camillo de krachten van zijn kind aangroeijen, hij trachtte meer nog deszelfs ziel te veredelen. Hij leerde hem niet alleen lezen en schrijven en gaf hem onderrigt in

alle wetenschappen, welke een jongeling moet bezitten, wil hij nuttig zijn aan zijn land; maar wat meer is, hij maakte er een goed christen van. Hij had hem alle waarheden van de godsdienst geleerd en vermaande hem, zijn geheel leven trouw te blijven aan het geloof des Heilands, om zachtjes een leven te leiden, vrij van verwijtingen, en om zich tegen de bekoringen te wapenen, waarin ons de drift der zinnen sleurt.

» Mijn waarde Alberto, zeide hem Camillo met een bewogen stem, indien gij nooit in uw geloof wilt wankelen, lees dan steeds de H. Schriften, zonder de verwaandheid te willen hebben elk der geheimen te willen verklaren. Indien gij leeft volgens de voorschriften, die er in gegeven zijn, zult gij verkregen hebben wat noodig is, om gelukkig te zijn op de aarde en het eeuwige leven te genieten, dat is te zeggen: de rust van het geweten.

» Zoo als gij mij thans ziet, mijn kind, zal ik weldra spoedig van de aarde verdwijnen, waar ik mij steeds met u heb bezig gehouden en ik zal opstijgen tot voor den troon van

den Almagtige, welke alle onze daden beoordeelt, en met strengheid de fouten der stervelingen straft. Daar zal ik rekening geven van mijn gedrag. Ik zou voor mijne zaligheid wanhopen, indien ik niet rekende op de bemiddeling van hem, die voor ons op het kruis gestorven is. Neen, de godsdienst is geene dwaling, zoo als de ligtvaardige menschen en de versteende harten ze noemen! Geloof de woorden van uwen ouden vriend, die u in dit dal gebragt heeft, om uw leven te redden: behoud altijd uw geloof, opdat gij, even als ik, op de eeuwigheid rekenen moogt, na de rampen des levens.»

Zoo vermaande Camillo zijn jongen leerling aanhoudend. Deze, doordrongen van dankbaarheid voor zijnen ouden vriend, kuste hem de handen, en beloofde hem nooit zijne raadgevingen te zullen vergeten.

De dagen, de maanden, de jaren verliepen aldus, en Alberto had zijne twaalfde lente gezien. De tijd was gekomen, dat de kinderjaren plaats maakten voor de jongelingschap en de jongeling begon den wensch in het hart te gevoelen om zijnen vader te kennen.

Camillo stilde hem vleijend, altijd tot op een

ander oogenblik het ontdekken van het geheim, verschuivende.

» Helaas! riep dikwijls de grijsaard uit, wat ben ik ongeduldig den pelgrim terug te zien komen, opdat ik ontheven zij van mijne belofte; want de herhaalde vragen van dat kind verscheuren mij het hart!»

Maar sedert zijn laatste bezoek te Salamanca was de vlugteling niet meer verschenen.

Alberto vierde den avondstond voor zijn geboortedag, en terwijl de zon langzaam achter de toppen der plantanen en pijnboomen zonk, toefde hij onder de pruimbosschen, die voor de deur stonden, stemde de mandoline, welke Camillo hem had leeren bespelen, om zijne lofzangen te begeleiden, en liet het volgend lied hooren:

In welk een land ben ik geboren?
Waar is — waar is dat land?
Mag ik dan nimmer liefde hooren,
Aan dat, mij heilig, strand?

Mijn brave vader moest gaan vlugten,
En in den kouden grond
Rust moeder! — Ach, in zuchten,
Dwaal ik verlaten rond.

Er is me een vriend gebleven;
Maar zwak door leed en smart, —
Die hoop mij nog gegeven,
Ontzinkt mijn eenzaam hart.

'k Ben vreemdling op deez' aarde,
Diep onder 't lot gebukt;
Al wat de wereld baarde,
Heeft tranen mij ontrukt.

Maar neen, ik wil niet beven;
'k Verban die hartepijn;
God zal mij kalmte geven,
En steeds mijn leidsman zijn.

Ik draag mijn droevig lijden!...
Den Schepper van 't heelal,
Zal ik mijn liefde wijden,
Beminnen bovenal.

Alberto zweeg. Camillo, die deze roerende klagt van het kind had aangehoord, kwam achter den houtwas te voorschijn, wischte eene traan weg, die uit zijne oogen vloeide en zegde aan zijn voedsterkind, het innig de hand drukkende.

» Mijn dierbare Alberto, gij moogt schreijen en zuchten; maar gij moogt den moed niet verliezen; hoop, mijn zoon, in Hem, die

alles ziet. Het lied, dat ik gehoord heb, heeft gelijk, en ieder dezer woorden is van eene diepe waarheid doordrongen. De eeuwige Voorzienigheid, die u van vader en moeder bereofd heeft, en die u weldra uwen meester en vriend zal ontnemen, zal altijd uwen toevlugt en uwen steun zijn; dat zij eeuwig geloofd zij, want zij zal de voornemens volvoeren welke zij met u heeft.«

Hier zweeg Camillo, door de ontroering overmeesterd. Hij nam den knaap bij de hand en geleidde hem naar den uitstek der rots, waaraan de klok was vastgemaakt. Alberto deed haar klinken en de toon verspreidde zich door gansch het dal. Op dit wel gekende teeken bereikten de geiten, die op de heuvelen verspreid waren, hare stalling. Camillo zegde luid op een avondgebed, hetwelk Alberto door deze schoone woorden eindigde.

Ik draag mijn droevig lijden!...
Den Schepper van 't heelal,
Zal ik mijn liefde wijden,
Beminnen bovenal.

Daarna stonden zij op; de zon was achter de Sierra Morena gedoken en een tooverach-

tige sluijer verspreidde zich over het dal. De tortels deden hare liefdezucht uit de hoogte der eiken hooren; de gemsen blaatten op den top der rotsen, en de meerle, in het digte bosschaadje verborgen, zong met open keel hare laatste toonen.

Dan zeide Camillo tot Alberto: » Laten wij gebruik maken van den avondstond, om eene wandeling te doen in den schaduw der aloude boomen. Ik ken alle wegen en in een half uur zullen wij den kant des wouds bereikt hebben; van daar zullen wij het schoone gezigt hebben op de dalen van Valencië. Ik heb u dat genot voorbehouden op den avond voor uwen verjaardag, en gij zult mij dankbaar zijn, u die pracht der natuur te hebben laten zien. «

Alberto dankte Camillo en volgde met drift de voetstappen van zijnen vriend.

Onderweg had Camillo gelegenheid zijnen leergragen kwekeling, verschillende natuurvoortbrengsels te leeren kennen. Nu vonden zij in eene rotsspleet eene zeldzame bloem, waarvan Alberto den naam en verming wilde kennen; dan vond men eene schelp van zonderlinge vorm, insekten met verschillende

kleuren of wel wonderbare versteeningen, in een woord al wat de natuur in dit vruchtbare klimaat voortbrengt en wat de vloeden der bergen, in het dal doen nederdalen.

Camillo wist zoo goed te antwoorden op de vragen van Alberto, en hem de eigenschap van ieder voorwerp zoo goed te leeren, dat de geest des jongelings zich, in die eenige wandeling, met meer juiste kennissen verrijkte, dan dat hij aan de hoogeschool van Salamanca gestudeerd hadde.

Zij kwamen aan den rand des wouds. Alberto bleef stom van verwondering toen hij al de pracht van het landschap, dat de valleijen van Valencië aanboden, voor zich ontrold zag. Eene breede stroom kronkelde, als een monsterachtig verzilverd kruipdier, door eene bebloemde vlakte; de oevers waren hier en daar door sombere cypresboomen en zware olmen bezet. Velden met bloeijend koren bedekt, golfden als eene zee onder de adem der avondkoelte. Talrijke pachthoeven en prachtige woningen der edellieden verhieven zich in die vlakte, en waren omringd door tuinen, velden en weiden, en hier en daar bewogen windmolens, op de helling der

rotsen gebouwd, met gedruisch hunne groote vleugelen. De merinos-schapen, het rundvee en de ezels daalden van hunne weiden in het dal, en de herders, die ze vergezelden, deden de lucht weêrgalmen van hunne liederen. Zwanen, zich uit het midden van een groot meer verheffende, naderden, al kwakende tegen de muilezels, die aan het meer dronken. Een twijfelachtig licht bedekte geheel het landschap en uit de nevelen zag men de besneeuwde toppen der bergen te voorschijn komen.

Het levendig tafereel van dit landschap, en dat verscheiden gezigt, hadden een diepen indruk gemaakt op den geest van Alberto. Welk verschil met de eentoonigheid van de hut des kolenbranders, van alle zijden omringd door boomen! Hij greep Camillo's hand, drukte haar tegen zijn hart en met blikken, die van ongeduld brandden, zeide hij: » Laat ons ginder gaan wonen! »

Camillo glimlachte bitter en antwoordde: » Dat kan niet zijn, vriend. » — Hij begon streelend met de blonde lokken van den knaap te spelen, alsof hij hem wilde geruststellen. « Wij moeten nabij het hol des

wolfs wonen, in de plaatsen, waar boven de roofvogel in de lucht zweeft en waar de arend zijn nest bouwt. Geloof mij, mijn liefste Alberto, de wolf, de roofvogel en de arend zijn voor ons minder gevaarlijke vijanden, dan één van ons gelijken zich tegen uwen vader en u getoond heeft, toen gij in een zoo lagchend dal woonde. Wij moesten vlugten en ons in de diepte der wouden verschuilen, ten einde aan de woede van onzen vervolger te ontkomen. Denk niet, lief kind, dat ik u afkeer wil inboezemen voor de andere menschen. Ja, dank zij God! er bestaan nog brave menschen, zoo wel in de kasteelen, als in de hutten; onder de rijken der steden, als onder de armen der dorpen. Ziet gij ginds dat oud kasteel dat zijne spitse torens ten hemel verheft? Daar wonen nieuwe meesters. De graaf is een verhard en driftig man; hij is naar het hof vertrokken, waaraan hij verbonden is; maar de gravin woont er in den zomer. Zij is eene vrouw vol godsdienstig gevoel, die het land met weldaden overlaadt en hare kinderen godvreezend opbrengt. Wij zullen die familie leeren kennen; welligt strekt het u eens tot geluk, als ik niet meer bij

u wezen zal, die vrouwe en hare kinderen te kennen. En heeft dit geene plaats, dan zult gij ten minste de zeden eens christen aangeleerd hebben, en dit zal u een gunstigen invloed geven op den geest der edele familiën van het land. »

Op die woorden glansde het gelaat van Alberto van plotselinge vreugde; hij voorzag voor de eerste maal de mogelijkheid, vergezeld door zijnen meester, de wonderen eener wereld te gaan zien, welke hij niet kende.

» Wij moeten voorzigtig te werk gaan, Alberto, ten einde door geene spioonnen ontdekt te worden, en opdat de schrikkelijke inkwisitie van Madrid tegen ons haar doodvonnis, tot in onzen diepsten schuilhoek, niet uitwerpe.

— De inkwisitie? vroeg de knaap nieuwsgierig; wat is dat?

— Dat is eene schrikkelijke regtbank, aan welke men regt op leven en dood gegeven heeft, over allen, welke van ketterij, met of zonder reden, verdacht zijn.

— En wat hebben wij met die regtbank uit te staan? vroeg Alberto.

— Laat ons daarover niet spreken, antwoordde Camillo droevig; het hart bloedt mij, als ik denk aan de onnoozelheid uwer vraag. Als gij ouder zult zijn, zal ik er u meer van zeggen. »

Hij hernam het eerste onderwerp van hun gesprek en zeide: » De koolstof, die mij bedekt, heeft mijne trekken onkennelijk gemaakt; gij, mijn kind, gij kunt u bij de gravin en hare kinderen aanbieden onder uwe natuurlijke trekken. Als men uwen ouden meester niet herkent, zal men u voor den zoon van den kolenbrander houden. »

Na eenige oogenblikken zwijgens, ging hij voort, terwijl hij eenige schitterende steenen voor den dag haalde: » Ziehier een geschenk voor de vrouwe van het kasteel; het toeval deed het mij in mijn werk vinden; het zijn gitsteenen en saphieren. Die steenen worden door de rijke vrouwen gezocht en zullen haar groot genoegen doen. Alberto, pluk onder weg, terwijl wij naar huis gaan, een tuil van dallelies, en als morgen de kinderen van het kasteel u goed ontvangen, zoo als ik denk, zult gij hun die bloemen ten geschenke geven. »

Alberto antwoordde niet; hij knikte slechts toestemmend met het hoofd.

De maan glinsterde in volle pracht en wierp een tooverachtig licht op de hut des kolenbranders. Onder weg neurriede Alberto zijn geliefkoosd lied:

Ik draag mijn droevig lijden!....
Den Schepper van 't heelal,
Zal ik mijn liefde wijden
Beminnen boveual.

Toen zij wedergekeerd waren, was Alberto zeer vermoeid; hij legde zich te ruste; zijn voedstervader waakte bij hem, tot dat eenige woorden hem hadden doen verstaan, dat zijn leerling, in zijnen droom met de kinderen van het kasteel speelde. Dan beval zich de grijsaard Gode aan, en sliep weldra in op eene mat, aan de voeten des kinds.

III.

Een bezoek in het kasteel.

De dag brak aan en zijne eerste stralen verlichtten de grauwe torens van het oud kasteel met een purperen glans. Een zachte zuidewind bewoog zachtjes het water van een groot meer, dat den heuvel omgaf, waarop het oud gesticht stond, en blies in de rozenbosschen van den hof, wier zoeten geur hij met zich voerde. De kraanvogels, op den oever zittende, deden hunnen bek klakken en driewerf herhaalde het de echo van het naburige dal.

De gravin Isabella de Mendoza, zat onder

een priëel van kamperfoelie. Zij omvatte met den linker-arm eene vergulde harp, waaraan hare regterhand eenige toonen onttokkelde. Een boek met lofzangen lag voor haar op eene groene tafel. Blanca, haar lief dochtertje, ongeveer tien jaren oud, toonde haar den schoonen lofzang van een vroom kind. De gravinne glimlachte en verzocht haar met haren broeder Juan, een jongen van twaalf jaren, het aangewezen lied te zingen.

Blanca zegde dat hare stem te zwak was en Juan bevestigde, dat hij de wijze niet zeer goed kende ; maar de gravin tokkelde ze op hare harp, deed de geestdrift in de jonge harten dalen en weldra deden de stemmen der kinderen den volgenden lofzang ten hemel stijgen :

Als ik 's morgens vroeg ontwake,
Bij den eersten zonnegloed,
Rijst mijn stem, tot u, o Vader ;
Want uwe liefde blijft mij zoet!
Heere God! schenk mij de genade
Uwe gramschap steeds te ontgaan,
En bij avond en bij morgen,
Waardig voor uw oog te staan.

Wilt gij dat het gansche leven
Als een offer henen vlied'!

Heere, laat het zoo dan weezen,
Ik vergeet uw liefde niet.
Heere God! schenk de genade
Uwe gramschap steeds te ontgaan,
En bij avond en bij morgen,
Waardig voor uw oog te staan.

Ieder mensch zij steeds mijn broeder;
Zijne smart wordt ook de mijn';
'k Wil van mijn bezit en schatten
Ook een milde gever zijn.
Heere God! schenk de genade
Uwe gramschap steeds te ontgaan,
En bij avond en bij morgen,
Waardig voor uw oog te staan.

Neen, dat mooit de vuige zonde
Ons het jeugdig harte vleit;
Ik wil steeds het voetpad volgen,
Dat naar deugd en liefde leidt.
Heere God! schenk de genade
Uwe gramschap steeds te ontgaan
En bij avond en bij morgen,
Waardig voor uw oog te staan.

Blijve ik steeds het gansche leven
Trouw aan u, o Hemelheer!
En zett' ik mij in den hemel,
Eenmaal aan uw voeten neêr.
Heere God! schenk de genade
Uwe gramschap steeds te ontgaan,
En bij avond en bij morgen,
Waardig voor uw oog te staan.

De Almagtige had, van de hoogte van zijnen troon, de zangen dezer jonge familie gehoord en de stralen der zon, welke het gelaat dezer kinderen verlichtte, scheen een glimlach van God voor hunnen vromen zang. De moeder was diep bewogen; zij legde de harp ter zijde, boog zich over de panden harer liefde, en gaf hun haren zegen, zeggende: » Dat uwe eerste gedachte aan God zij, en gij zult steeds braaf zijn.

— Niet waar, moeder, zegde Juan, zoo braaf als de kleine kolenbrander van het bosch, die des zondags in de kerk zoo aandachtig bidt.

— Hebt gij hem dan gezien, vroeg de moeder glimlagchend.

— Zonder twijfel, lieve moeder! zeide Juan.

— En ik ook, zeide de jonge Blanca; die kleine jongen is zeer lief, en Juan heeft mij reeds gezegd, dat hij een goede speelkameraad zou zijn, als gij het toestaat.

— Spreekt gij ernstig, zeide de moeder goedhartig, Juan met eenen onderzoekenden oogslag aanstarende; hebt gij niet gedacht aan het groote verschil, dat er tusschen u beiden bestaat? Gij de zoon van een graaf;

hij de zoon van een kolenbrander. Hoe zoudt gij dat overeen brengen?

— Maar moeder, antwoordde het kind, hebt gij mij gisteren niet gezegd, dat men zich niet aan het uiterlijke en den stand der menschen moet hechten, wanneer men een vriend zoekt; maar wel aan hunne deugd? en zoo, gelijk ik denk, de kleine kolenbrander mij aanstaat, zult gij er toch niet tegen zijn, dat ik hem bezoek. Indien gij het toestaat zal de opzigter van het kasteel mij wel eens, op een zondag namiddag, naar de hut in het bosch vergezellen. »

De gravin omhelsde teederlijk haren zoon, en beloofde dat zij zelve met Blanca, hem derwaarts zou geleiden. — » Gij kunt dan, voegde zij er tot Blanca bij, op uw gemak dal-lelies plukken, die gij zoo liefhebt. »

Alonzo, de opzigter, trad in het prieel en groette eerbiedig de gravin; hij deed de kinderen een teeken van vriendschap en zegde, dat de onbekende van het dal, buiten aan de ophaalbrug stond, met een zak steenkool; en dat, hoewel hij hem gezegd had er geene kolen benoodigd waren, de graver zijne waar dringend bleef aanbieden.

— Mijn waarde Alonzo, zeide de gravin, koop den zak steenkool van den man en betaal hem het dubbel der waarde. »

De opzigter ging heen, toen Blanca en Juan hem elk bij eenen arm grepen en hem vroegen of de kleine jongen bij hem was.

» Zonder twijfel! » zeide Alonzo, radende waarom de kinderen hem die vraag deden.

De kinderen der gravin juichte van blijdschap bij het hooren dier woorden, en beide zagen hunne moeder smeekend aan.

» Alonzo, zeide de gravin tot den opzigter, geleid den kolenbrander en zijn kind hier; breng het morgenmaal voor Blanca en Juan en voeg er een derde deel bij want de kleine jongen uit het bosch zal ook wel honger hebben. »

De diepste stilte heerschte in het prieel. De blikken der kinderen waren naar de dreef van olyfboomen gerigt, door welke de grijsaard en het kind moesten komen.

Een ligt gedruisch deed zich hooren; de kinderen staken het hoofd uit het prieel en trokken het spoedig terug om hunne moeder te zeggen: » Daar zijn zij! »

Zij waren het ook. De grijsaard ging met

eene houding van een jongeling; het scheen dat hij zijne haren en zilverigen baard, tot leugen wilde maken. Toen hij bij het prieel kwam, deed hij zijne muts af en Alberto deed hetzelfde.

Beide bleven op eenen eerbiedigen afstand staan; de grijsaard nam de tok van het kind en op een gegeven teeken, onthechtte Alberto zijne mandoline en zong, zich begeleidende, het volgende lied:

Een wees, van elk verlaten
Vraagt steunsel aan een vriend!
En! niemand hoort zijn klagen!
Ach! heeft hij dat verdiend?
Hier, droevig zwerven
Is mij geen lust!
Maar na het sterven
Vindt men de rust.

Als hij om brood gaat schreijen
Langs 't rijke woonhuis heen,
Dan blijft hij met zijn honger,
En smarte vaak alleen.
Hier, droevig zwerven
Is mij geen lust!
Maar na het sterven
Vindt men de rust.

Maar in de hut des lijdens
Daar smeekt het weesje niet;
Daar helpt men, eer een traantje
Langs zijne wangen vliedt.
Hier, droevig zwerven
Is mij geen lust!
Maar na het sterven
Vindt men de rust.

Gij leeft in rijke woning,
Die u het noodlot gaf;
O, wisch de droeve tranen,
Van 't arme weezen af.
Hier, droevig zwerven
Is mij geen lust!
Maar na het sterven
Vindt men de rust.

De stem zweeg; de indruk, voortgebragt door dit klagende lied, had nog eenige oogenblikken het stilzwijgen doen heerschen, en men hoorde slechts het snikken der kinderen.

Isabella de Mendoza trad uit het prieel, aan ieder arm een harer kinderen hebbende, haren zoon en hare dochter. Zij naderde den oude kolenbrander, en haar glimlachend gelaat scheen hem te bedanken voor het schoone lied dat zij gehoord had. Zoodra de grijsaard

de gravin gezien had, werd hij doodsbleek. » Heere! sprak hij inwendig, wij zijn in handen onzer vijanden! » Hij was op het punt van in bezwijming te vallen. Het goedhartige uitzigt der gravin gaf hem echter moed en hij kreeg zijne koelbloedigheid terug. Hij groette haar eerbiedig, zonder zijn gelaat geheel te laten zien.

De edele vrouwe vroeg hem met belangstelling:

» Wat scheelt er aan, goede grijsaard? Wat ongesteldheid overvalt u? Maar waarom u ondervragen: ik zelve heb mij niet kunnen bedwingen tegen de ontroering, die mij beheerschte, toen ik het lied hoorde, door dat lieve kind gezongen. Komt in dit prieel; ik zal er u ververschingen doen geven; want ik wil niet dat er iemand uit mijn kasteel gaat, zonder geholpen te zijn. »

Toen de kolenbrander zag dat hij niet herkend was, gevoelde hij zijnen moed herleven. Hij boog zich weder voor de gravin, en bood haar zijne gitsteenen en saphieren aan, zeggende: » Weiger niet, wat de milde natuur u zendt. Ik heb die kostbare steenen uit de diepte der aarde getrokken; hunne

plaats is in de paleizen en niet in de hutten. Vergeef de vrijheid die ik neem u dezelve aan te bieden en wil gelooven, dat ik de gastvrijheid weet te eerbiedigen.»

De knaap naderde de kinderen der gravin, hood hun den tuil van dal-lelies aan, en zeide: «Mijn geschenk heeft minder waarde dan dat mijns vaders, maar de glans dezer witte bloemen gelijkt aan de jonge meesters van het kasteel, waar ik zoo gaarne zou willen vertoeven om hun makker te zijn.»

Moeijelijk was de verwondering der gravin te beschrijven, toen zij de welgemanierdheid der beide bezoekers zag. Zij besloot er uit, dat het geene kolenbranders konden wezen. Hare nieuwsgierigheid werd er door opgewekt, en zij besloot te onderzoeken wie zij waren. Zij trad in het prieel; de kolenbrander volgde haar. De jonge Alberto werd door de kinderen der gravin vergezeld, welke zich het genoegen betwistten om hem aangenaam te zijn.

De opzigter bragt het morgenmaal der kinderen, volgens de bevelen der gravin; hij zette een korfje met vijgen en oranje-appelen en eene flesch wijn van Alicante op tafel,

en hij was verwonderd te zien, toen hij heen ging, dat men zoo veel eer bewees aan een' kolenbrander.

» Maar is het wel een kolenbrander, dacht hij; zou het niet eerder een minnestreel zijn, een zanger, zoo als in de riddertijden... In alle geval, zeide hij plotseling tot zichzelven, wat geeft mij dat? Moet ik mij het hoofd breken met te onderzoeken, wie dat mijne meesteres ontvangt?»

De gravin overlaadde hare gasten met alle eerbewijzing, en na een onverschillig gesprek, gedurende hetwelk de kinderen zich verwijderd hadden om in het midden der paden van den hof te spelen, scheen haar de gelegenheid gunstig, om te ontdekken wie die vreemdeling was.

» Goede grijsaard, zeide zij; ik heb hooren zeggen, dat gij deze streek sinds weinige jaren bewoont; ik denk dat het u in dit dichterlijke dal bevalt; want de hemel gaf u eene ziel, welke van smartelijke indrukken bevrijd is.»

De grijsaard slaakte een diepen zucht en, op de gravin een onderzoekenden blik vestigende, antwoordde hij:

» Die stille streek bevalt mij meer, dan aan mijn' zoon ; ik vraag thans niets meer, dan een oogenblik zijne rampen te kunnen beweenen, die ik niet kan doen ophouden. Weldra zal dit dal te droevig zijn voor mijn kweekeling, wanneer hij het volle leven in alle zijne ledematen zal voelen stroomen, en als hij weet, welk edel bloed hem door de aderen vloeit... Arme Alberto! wat beklaag ik u! Gij verdiendet een ander lot dan dat, tot hetwelk uw vader en gij veroordeeld zijt, door de gramschap van eenen wraakzuchtigen vijand. »

Hij zweeg, en veegde de tranen af die uit zijne oogen en langs zijnen witten baard vloeiden, en alsof het hem griefde zooveel gezegd te hebben, gaf hij het gesprek eene andere wending, en gaf lof aan de schoone schikking van den hof.

De gravin, bleek en zwijgend, scheen diep getroffen te zijn door de woorden des grijsaards.

» Het gebeurt somtijds, zeide zij, dat een wraakgierig vijand, de echtgenoot eener medelijdende vrouw is, welke er somwijlen in gelukt zijnen toorn te stillen en hem

vergeten en verzoening weet af te smeeken. Hoe is uw naam? goede grijsaard.

— Camillo, antwoordde de kolenbrander.

— Welnu, waarde Camillo, gij zeidet mij dat gij in uwe hut de rampen van anderen beschreit? Uwe woorden verwonderen mij. Is het menschelijke hart dan niet steeds vol van zich-zelve? Vergeef mij, welligt strekken u die vragen tot last; maar mijnen opregten wensch is, de rampen te doen ophouden, welke ik kan ter hulp komen; ik zou uwe smarten willen lenigen, en een heilzamen balsem op de wonden uwer ziele storten. Meer dan eens heb ik de gelegenheid gevonden ongelukkigen te helpen, niettegenstaande de verharde inborst van mijnen echtgenoot, hoewel deze de kostbaarste hoedanigheden bezit. Dewijl hij zijn leven aan het hof van Madrid heeft doorgebragt, in het midden van de listen der hovelingen, heeft hij haat en wantrouwen tegen zijns gelijken opgevat. Ik tracht hem thans te verzoenen met graaf Rodrigo de Palma. »

Bij het hooren dier woorden greep de grijsaard eerbiedig de hand der gravin, en bragt ze aan zijne lippen. De gravin schreef den

geestdrift van den ouden kolenbrander toe aan de ontroering, welke het verhaal eener goede daad bij hem veroorzaakte, en raadde het geheim niet.

» Waarde Camillo, zeide zij, ik zie thans dat gij geen kolenbrander zijt; uw uitwendig, uwe welgemanierdheid, gevoegd bij het onderrigt, dat gij schijnt te hebben, versterken mij in die gedachten. Alle deze hoedanigheden vindt men niet bij die ruwe menschen, welke den steenkool uit de mijnen van Valencië graven. Ik eerbiedig het geheim van uwen naam. Ik wil niet weten wie gij zijt, noch wie de knaap is; maar ik verzoek u mij de smarten mede te deelen, welke uwe ziel bestormen. »

Camillo glimlachte, alsof hij wilde aantoonen, dat het hem innig genoegen doed eene medelijdende ziel ontmoet te hebben.

» Gij hebt gelijk, mevrouw, antwoordde hij, ik ben geen kolenbrander en het kind, dat met mij is, werd in geene koolmijn geboren. Noem mij voortaan, meester Camillo, en gij zult mijn waren naam gezegd hebben. Wat mijn lijden aangaat, o, laat mij

toe, dit te verzwijgen; het staat te regtstreeks met de geschiedenis van dit beminnelijke kind in verband, en ik ben door een' plegtigen eed hieraan verbonden. Ik hoop dat gij in uwe welwillende ontwerpen zult volharden, in de verzoening van twee vijanden, die dorst naar wraak hebben. »

Op hetzelfde oogenblik kwamen de kinderen in het prieel. Juan droeg zijn boog en gulden koker met pijlen gevuld.

» Zie, zie, zeide hij, de kleine kolenbrander heeft den boozen roofvogel gedood, die reeds zoo menig hoen van het binnenplein roofde.

— Lieve moeder, zeide Blanca tegen de gravin, terwijl zij haar vleijend naderde, lieve moeder, de kleine kolenbrander heet Alberto! Niet waar, wij moeten hem eene belooning geven? Wat gaan de kleine hoenders gelukkig zijn, nu hunnen vijand dood is; zij zullen zich nu vrolijk op het binnenplein kunnen vermaken, zonder iets te vreezen te hebben.

Alberto bleef nederig aan den ingang van den hof staan; in zijne regterhand hield hij een grooten sperwer, die nog tegen

den dood worstelde. Camillo beschouwde den jongen verwinnaar en zeide:

» Bravo, vriend, opuwen eersten togt hebt gij u reeds onderscheiden.

— Lieve moeder, zeide Juan, aan de gravin, de jonge jager moet het kasteel niet verlaten, zonder voor zijne behendigheid beloond te zijn; dewijl ik denk dat de boog en de pijlen, waarvan hij zich bediend heeft, hem groot vermaak zullen doen, zoude ik ze hem gaarne ten geschenke geven. »

De gravin gaf een teeken van goedkeuring en Juan zijnen boog en koker losmakende, bood ze Alberto aan, die ze met zedigheid aannam en hem voor dit geschenk bedankte; hij hing ze dadelijk op den schouder. In zijne hand hield hij altijd den roofvogel.

Camillo zeide aan de gravin, alvorens haar te verlaten:

» Ik heb de belofte gedaan dit kind eene goede opvoeding te geven, een christen waardig, en te gelijker tijd de kracht van zijn ligchaam en die zijner ziel te ontwikkelen, door hem te gewennen de wilde dieren des wouds te trotseeren. Tot hiertoe heb ik mijne taak vervuld, maar weldra, voegde hij er bij, zijne

witte haren toonende, zal ik mijne loopbaan volbragt hebben, en wie zal dan zorg dragen voor mijnen kweekeling? »

Dewijl het uur, om naar het dal terug te keeren, gekomen was, maakte Camillo zich tot vertrekken gereed, hetgeen de kinderen van de gravin, die zich niet gaarne van hunnen nieuwen makker scheidden, veel leed veroorzaakte. Hunne moeder troostte hen, met de belofte dat Camillo en Alberto spoedig zouden terugkeeren.

Alvorens afscheid te nemen, kuste Camillo eerbiedig de hand der gravin en zeide:

» Vrouwe, ik heb veel vertrouwen in u; ik smeek u vooraf vergiffenis voor mijne vraag; maar, als de dood mij nadert, mag ik u dan mijn geheim toe vertrouwen?

— Waarde Camillo, antwoordde de gravin, een traan uit de oogen wisschende, indien dit onheil gebeurt, reken dan op mij. »

Weldra werd de ophaalbrug achter hem opgetrokken; Camillo verwijderde zich met haastige schreden van het kasteel; hij was vergenoegd en tevens ontevreden, zoo als een man die te veel, of te weinig gezegd heeft. Alberto ging naast hem, zonder de

stilzwijgendheid te storen. Hij had de ingetogenheid van den grijsaard gezien, en wachtte tot hij hem het woord toerigtte.

» Welnu, Alberto, vroeg Camillo, toen zij den boschkant bereikt hadden, hoe heeft u dat oude kasteel bevallen?

— Zeer goed, want het is aangenamer dan onze hut. Ik vond er mij meer op mijn gemak, dan in onze eigene woning, en ik ben zoo vrij met die lieve kinderen, als met mijne gewone speelmakkers.

— De gravin is eene uitmuntende vrouw; ik heb veel vertrouwen in hare goedheid, en voedt thans de hoop, u eens in de armen uws vaders te zien. »

Alberto greep de hand des grijsaards, drukte ze aan zijne lippen, en dat stomme tafereel eindigde door een' vloed van tranen.

Toen zij omtrent aan de hut waren, zeide Camillo tot zijnen kweekeling:

» Heb zorg, Alberto, nooit alleen naar het kasteel te gaan, en als de graaf de Mendoza uit Madrid zal terug gekomen zijn, waag u dan nooit buiten het bosch. »

Alberto beloofde hem zulks, en zij traden in hunne hut.

IV.

Schoone les voor een' jongen soldaat.

De gravin de Mendoza bleef drie jaren op haar kasteel van Valencië; maar bij het naderen van den derden winter vertrok zij, met hare kinderen, naar Madrid. De jonge kolenbrander vond, gedurende hunne afwezigheid, het dal zeer droevig en vervelend, en de oude Camillo zelve wenschte vurig dat de zomer, die edele vrouw weder in het kasteel zou terug voeren, zoo als zij zulks beloofd had.

Toen met de lente de ooijevaar terugkeerde, en de meibloempjes als paarlen op

het groene gras in het woud schitterden, verspreidde zich de vreugde in het dal. Naauwelijks had Alberto het geduld, tot dat de kinderen der gravin hem van hunne aankomst verwittigd hadden.

Toen hij voor de eerste maal in het kasteel was, vond hij er eene groote verandering.

Juan was reeds een schoone jonker geworden; zijn verblijf te Madrid hadden de hoedanigheden van zijnen geest ontwikkeld en de oefeningen hadden aan dat ligchaam, zoo tenger, toen hij vertrok, eene kracht gegeven, die men onbekwaam had gedacht, dat het eens konde bereiken.

Alberto was nog meer verwonderd toen hij Blanca wederzag; zij was kind toen zij het kasteel verliet, en was thans een schoon jong meisje.

Camillo beschouwde zuchtende de verandering, welke zich bij de kinderen in drie jaren had opgedaan. Droevig schudde hij zijn zilverblank hoofd en zeide zacht: »Wanneer toch zal de tijd, die zulke groote veranderingen aan alles te weeg brengt, de wonden mijns harten genezen.«

Alberto van zijne zijde was ook veel veranderd; zijne kracht had zich met eene buitengewone magt ontwikkeld; zijne gespierde ledematen toonden eene reuzenmagt aan; in zijn oog glanste krachtdadigheid en edele fierheid; reeds dekte een ligte dons zijne kin, ten teeken dat de mannelijke jaren naderden. Zijn gelaat, door de zon gebrand, ten gevolge van zijn werkdadig leven, hinderde geenszins aan de schoonheid zijner weezenstrekken; hij alleen had de groote hervorming niet bemerkt, die zich in hem had opgedaan; omdat hem Camillo vroegtijdig de zedigheid had geleerd. Hij bleef op eenigen afstand van zijne oude vrienden staan; hij scheen te vreezen, dat eene onvermijdelijke oorzaak van scheiding, tusschen hen zou ontstaan.

Hij was aangenaam verrast, toen hem de jonge graaf naderde, en hem met geestdrift omhelsde. Hij zag, dat de verwijdering, de herinneringen hunner oude vriendschap niet verdoofd had, en dat zij slechts een meer ernstig karakter had aangenomen.

Hij naderde daarna Blanca in eene verlegene houding en kuste haar eerbiedig de hand. Het jonge meisje zag hem vriendelijk aan, en Alberto kon niet nalaten te zeggen:

»Edele juffer, wat zijt gij schoon geworden.»

De gravin verweet Alberto zijne verlegene houding; want zij zag in hem geen jongen kolenbrander meer, opgevoed in het midden van een eenzaam dal. De geheimzinnige woorden van Camillo hadden haar doen verstaan, dat hij uit een' edelen stam moest gesproten zijn.

» Mijne lieve kinderen, zegde zij, vergeet nooit de vriendschap, die u heeft vereenigd; dat ouderdom noch afstand hare kracht vermindere; denkt dat het lijden en de vreugde van den mensch slechts waarde hebben, zoo lang deze door eenen vriend worden gedeeld. »

De oude Camillo werd door de gravin welwillend ontvangen en na weinige dagen heerschte de opregtste vriendschap tusschen de jonge lieden, zoo als in de dagen der jeugd. Camillo en de gravin lieten niets na om hart en geest van de lieve kinderen te ontwikkelen.

Een knagend lijden vertoonde zich sterk in de trekken van den grijsaard, en zijne droefgeestigheid was des te grooter geworden, sedert hij had vernomen, dat niettegenstaande hare poogingen, zij er niet in gelukt was, haren echtgenoot met den hertog van Palma te verzoenen.

In de eenzaamheid der hut, rigtte hij warme beden ten hemel, opdat het geluk het huis zijns vriends weder zou binnen treden. De middernacht vond hem nog dikwijls geknield, en zijn vertrouwen in den Allerhoogsten, deed de hoop in zijne bedroefde ziel herleven. Hij troostte dikwijls zijnen kwekeling, die meer en meer de geheimen wilde doorgronden, welke Camillo voor hem verborg.

Na eenige maanden kwam in de hut de onaangename tijding aan, dat de graaf Mendoza van Madrid was aangekomen en dat hij zijnen zoon kwam halen, om hem naar de hoofdstad te geleiden. De jonge Alberto schreide innig; zijn voedstervader had moeite hem te troosten. Dit scheiden was nog des te gevoeliger, dewijl Camillo hem verbood naar het kasteel te gaan.

Die tijding was niet logenachtig. Op een avond trad graaf Fernando de Mendoza plotseling in de kamer der gravin en verklaarde aan zijn zoon, dat de tijd gekomen was

waarop zijne krachten en geest hem opriepen voor de dienst des vaderlands; dat zich daarbij eene gelegenheid aanbood, welke zich welligt nimmer meer zou opdoen; dat er eene plaats van vaanderig in een keurregement open was, en dat de graaf die voor hem van den koning had verkregen.

» Mijn zoon, ging de graaf voort, die koninklijke gunst heeft mij met vreugde vervuld, en weldra zie ik u, de spruit eener beroemde familie, tot den graad van bevelhebber verheven. Gij gaat u onmiddellijk tot de afreis bereiden; ik heb van het hof slechts een verlof van drie dagen kunnen bekomen. Binnen drie dagen verlaten wij dus het kasteel. »

Hoewel dit nieuws voor den jongen graaf een teeken van bijzondere gunst was, kon hij niet nalaten te sidderen, bij de gedachte, zich van zijne moeder en zuster te moeten scheiden; doch hij troostte zich door de hoop op wederzien, zoodra de herfst aankwam. Den volgenden dag maakte men alles voor het vertrek van den jongen graaf gereed.

Juan dacht met droefheid aan zijnen jongen vriend in het bosch; hij kon niet nalaten

hem vaarwel te gaan zeggen. Echter durfde hij zijnen vader niet van de vriendschap spreken, die hem aan den jongen kolenbrander verbond. De trotschheid van den graaf ware er ongetwijfeld door gekwetst geworden; hij zoude het aanzien als eene misdaad, als eene vlek op zijne familie.

De goede jongeling ging heimelijk naar het bosch en bereikte het dal. De zamenspraak der twee vrienden was droevig. Zij omhelsden elkander weenend, en Juan zeide tot Alberto, hem de hand drukkende: » Mijn lieve Alberto, ik beloof thans, in dit plegtig oogenblik, u nooit te zullen vergeten. »

Alberto drukte snikkend de hand van zijnen vriend. De oude Camillo zelf kon zijne tranen niet weêrhouden; hy zegende Juan, gaf hem eene laatste raadgeving, en deed hem met Alberto uitgeleide, tot aan den kant van het bosch.

Daar scheidden zij snel, om hunne ontroering niet te vermeerderen, en Alberto ging in de hut, om in stilte het vertrek van zynen vriend te gaan beweenen.

Snel waren de dagen van Juan 's verblijf op het kasteel verloopen. Den morgen van

het vertrek verscheen. Het geheele kasteel was in droefheid gedompeld.

De edele dame deed haren zoon in hare kamer komen, en sprak hem de volgende woorden toe : » Zet u nog wat bij mij neder, mijn waarde Juan, en hoor de woorden eener bedroefde moeder. Gij vertrekt, mijn kind, naar de streken waar uw land u roept; gij zijt geroepen om den standaard te dragen, die de krijgslieden van uwe natie ter overwinning zal geleiden. Onze tranen stroomen bij onze scheiding; maar in die tranen mengt zich de vreugde, aan het vaderland een zoon te hebben gegeven, die in de gelederen van zijne verdedigers mag gerekend worden.

» Vergeet nooit, mijn zoon, de grondbeginsels, die ik u in uwe eerste jeugd gegeven heb. Ik zal ze thans niet herhalen, want zij moeten diep in uw hart geschreven zijn. Maar ik zal er heden eenige beproeven, in betrekking met uwen nieuwen stand. Hoevele jongen lieden, even als gij, geroepen om de wapens te dragen, worden slechts, ten gevolge hunner slechte grondbeginsels, verkochte slaven in de dienst van alle woel-

zieke partijen en onteeren het zwaard, dat hun is toevertrouwd. Gedenk, mijn zoon, dat gij voortaan toehoort aan het vaderland, en dat die wapens u gegeven zijn, niet om het te verdrukken, maar om het te beschermen.

» Stel nooit uwen arm ten dienste der partijen, en verlies nooit uit uwe gedachte dat de zwakken, even als de sterken, de armen, even als de rijken, leden zijn van een huisgezin en gelijke bescherming verdienen.

» Heb eerbied voor uwe opperhoofden; de ondergeschiktheid en de tucht zijn de ziel van het leger, en gij zult bemind zijn door hen, die u bevelen, en wien gij beveelt.

» Behoud deze grondbeginsels, als gij in uwe krijgsbende zult zijn, en denk dat gij aldus de vriendschap van alle weldenkende lieden zult verwerven. Dat weduwe en wees genade bij u vinden en het voorwerp uwer bescherming zijn; verdedig ze ten prijze van uw bloed tegen hunne vijanden; leef in goede verstandhouding met uwe makkers, en tracht, als gij kunt, de bloedige botsingen te vermijden. Verkies een eervollen vrede boven eene lange reeks overwinningen.

» Wees altijd bezield door de godsdienstige gevoelens, die ik u heb ingeboezemd van af uwe eerste jeugd; denk, als gij de vlag des vaderlands verheft, dat gij de vlag des geloofs draagt; vlugt de onverschilligen en ongeloovigen, wiens giftige adem u naar uw verderf leiden zou. Doe aan de wereld zien, dat een krijgsman, in het midden van de ijselijkheden des oorlogs, de godsdienst van Christus kan belijden.

» Indien gij u mijner woorden herdenkt, en de deugd beoefent, zult gij den dood kunnen trotseren; deze zal u altoos gereed vinden en ik zal tranen van vreugde storten als ik zeker ben, dat ik u in den hemel zal wederzien. Uw dankbaar vaderland zal den grond, waarin men uw stoffelijk overschot heeft ter rust gelegd, zegenen. Uwe gedachtenis zal eeuwig in het geheugen der menschen leven, en men zal uwen naam met bewondering uitspreken; op uw graf zal men schrijven: » Hier rust de Mendoza, de edele held! » Die, welke gij zult beschermd hebben, of wier leven gij zult gered hebben, zullen voor uwe zielerust bidden, en ieder zal zich uwer deugden herinneren. »

De gravin hield op met spreken, verstikt door de smart; uit vrees den mood van haren zoon te verzwakken, trachtte zij hare tranen te wederhouden; maar hare poogingen waren nutteloos; want de jonge vaandrig wierp zich snikkend in hare armen, en beide stortten overvloedige tranen.

» Mijn zoon, zeide hem de teedere moeder, hare tranen afwisschende, laten wij hopen dat de Allerhoogste u gezond in het midden uwer familie zal terug voeren. Gij zult ons uwe feiten verhalen, om de verveling der lange avondstonden te verdrijven, en men zal uw voorhoofd sieren met de kroon, die gij zult verdiend hebben, als krijgsman en als christen.

» Uw vader komt, ging zij voort; hij komt u aan mijne armen ontrukken; ontvang, o mijn zoon, mijnen zegen! Heere! riep zij op eenen plegtigen toon uit, de oogen ten hemel opgeheven en de beide armen over het hoofd van haren zoon uitstrekkende, gewaardig het oog op hem te slaan, en behoed hem van alle vlek, opdat hij eens voor u moge verschijnen! Griffel in zijn hart de laatste raadgeving, welke ik hem gegeven heb, opdat hij

waardig voor u en mij mag wederkeeren.»

De oude graaf trad in het vertrek; de arme Blanca leunde op zijnen arm; hare oogen waren rood van weenen. » Het rijtuig wacht ons aan de poort, zeide hij; het is tijd om te vertrekken. Waarom weent gij? Zeg uw vaarwel zonder zwakheid. Zoodra de eerste herfstbladeren van de boomen zullen gevallen zijn, zult gij elkander in de hoofdstad wederzien.»

Bij deze woorden nam hij zijn zoon bij de hand en geleidde hem vlugtig uit het vertrek; de gravin en Blanca volgden hem op.

Toen zij aan het rijtuig gekomen waren, maakte de gravin van de ontreering, welke de graaf overmeesterde, gebruik; wierp zich in zijne armen en smeekend fluisterde zij: »Verzoen u met den graaf Rodrigo de Palma.»

De graaf fronste de wenkbraauwen en trad, zonder een woord te antwoorden, in het rijtuig. Juan nam naast zijn vader plaats en in een oogslag verdwenen beiden.

De edele gravin koerde langzaam met hare dochter in het kasteel terug en beide gingen in hare vertrekken om er in stilte te weenen en te bidden.

V.

Een winter te Madrid.

Het schoone saisoen ging langzaam voor de bewoners van het kasteel voorbij, die niet bemerkten dat de schoone natuur haar rijk tooisel had ontplooid. Blanca zette zich dikwijls aan het venster om te zien of de bladeren der boomen nog niet begonnen te vallen; maar zij stonden nog zoo frisch en groen aan de takken der boomen. Het was het jonge meisje nog nooit in den geest gekomen dat hun kasteel slechts eene sombere burgt was; maar sinds het vertrek van haren broeder waren de bezoeken van

den ouden Camillo en zijnen voedsterzoon zeldzamer geworden; het was er dood vervelend en zij zuchtte naar den terugkeer in de hoofdstad.

De herfst kwam eindelijk aan; de bladeren der groote kastanjeboomen, die de laan van het kasteel omringden, vielen af. De klokjes der kudden, welke van de bergen kwamen, deden zich gedurig hooren en de kraanvogels waren de zeeën overgestoken om een zachter klimaat te gaan opzoeken.

Camillo en Alberto kwamen op een' morgen in het vertrek van de gravin; beiden hadden tranen in de oogen. De jongeling bad Blanca zijn vriendschapsbewijs aan haren broeder over te brengen en hem te zeggen, dat hij van verlangen brandde om in zijn regement te dienen. Blanca kon hare tranen niet weêrhouden; zij gaf aan Alberto de verzekering dat, zoodra zij te Madrid zou zijn aangekomen, zij hem tijding zoude geven.

De oude kolenbrander was meer aangedaan dan gewoonlijk; tranen liepen over zijne wangen; hij scheen door een smartelijk voorgevoel gepijnigd, alsof hij die edele familie niet meer had moeten terugzien. Hij greep

de hand der gravin in de zijne en zeide:

»O, edele vrouwe, vergeet graaf Rodrigo de Palma niet.»

Hij verliet driftig het kasteel, den armen Alberto met zich sleurende, die, als het ware, de kracht niet had om voort te gaan.

Den volgenden dag gelastte de gravin Alonzo met het bestuur over het kasteel en zij begaf zich op weg.

Hunne komst te Madrid was zeer droevig; naauwelijks had het rijtuig voor de poorten van het paleis stil gehouden of Juan kwam zich weenend in de armen van moeder en zuster werpen.

» Mijn zoon, lieve Juan! riep de gravin, wat nieuws?

» Mijn lieve Juan, zeide de zuster, is u eenig ongeluk gebeurd?

» Komt, riep Juan uit, komt, vader is gevaarlijk ziek. De voornaamste geneesheeren van Madrid hebben hem, als ongeneesbaar, verklaard. Wij hadden tot heden toe gehoopt, dat de ziekte geen gevolg zou gehad hebben en hij weldra zou herstellen; dit belette ons u berigten te zenden, uit vrees u nutteloos te bedroeven.... doch, helaas!...»

De gravin en hare dochter luisterden niet langer. Zij haastten zich het vertrek van den ouden Fernando te bereiken. Beiden knielden neder bij het bed van den lijder, en verborgen snikkend, hare oogen in het deksel.

De graaf reikte haar zijne ontvleeschte hand toe en zeide met eene gesmoorde stem: » In welke toestand zien wij elkaâr weder! » Een groote traan rolde uit zijne oogen.

De geneesheeren bevolen rust; want deze ontmoeting had een diepen indruk op den geest van den zieken gemaakt; beide vrouwen verwijderden zich om den graaf rust te geven.

Den volgenden dag 's morgens naderde de gravin het bed van haren echtgenoot. Zij had den ganschen nacht God gebeden, opdat zij met christelijke gelatenheid het verlies zou kunnen dragen, dat haar dreigde. Zij naderde met kalmte het bed, hopende in zijne ziel de laatste troost der godsdienst te doen dringen. De ziekte van den graaf had hem teederder gemaakt voor de woorden zijner echtgenoote, en bij het zien van de poorten des grafs, gereed om zich

voor altijd op hem te sluiten, rees een levendig berouw in zijne ziel op, en hij vreesde de straf voor zijne hardvochtigheid.

Een geestelijke, door de gravin geroepen, kwam den stervende de laatste troostmiddelen der godsdienst aanbieden en hem bereiden om voor God te verschijnen.

De ziekte nam van uur tot uur een gevaarlijker karakter aan, en dewijl de kracht van den zieke meer en meer verzwakte, naderde de gravin haren echtgenoot en herinnerde hem voor de laatste maal, den haat dien hij gedragen had jegens den graaf de Palma.

» Dierbare Isabella, zeide de graaf, haar de hand toereikende. Het berouwt mij u niet vroeger te hebben aangehoord. Maar het moest zoo zijn, en dikwijls gebruikt God de misslagen zelve der zondaren, om deze met Hem te verzoenen. Rodrigo de Palma had mij beleedigd, en om mij over hem te wreken, heb ik hem bij de regtbank aangeklaagd. Zijn eigen dienstknecht was mij daarin behulpzaam. Ik gevoel thans, dat ik zoo niet had moeten handelen, en dat het edelmoediger ware geweest hem vergiffenis te schenken.

» Hoe vurig wenschte ik nu mijn ongelijk jegens hem nog te kunnen vergoeden, en door eene vriendschappelijke omhelzing, de vijandschap uittedooven, welke onze familie ons heeft nagelaten. Maar de Palma is door de vlugt aan de wraak van de bloedige regtbank ontkomen ; men weet niet waar hij is en ik zal het leven moeten verlaten, zonder mij met hem verzoend te hebben. »

De graaf was genoodzaakt op te houden; hij had zijne krachten te veel ingespannen en eene algemeene uitputting was er het gevolg van. Zijne teedere echtgenoote wischte zacht het koud zweet weg, dat zijn gelaat bedekte, en na eenige kalme oogenblikken te hebben afgewacht, zeide hij haar : » Roep mijn' zoon, opdat ik hem eene zending geve! »

De gravin haastte zich den wil van den stervende te voldoen, en Juan trad in de kamer van zijnen vader, met de droefheid op het gelaat.

» Mijn zoon, zeide de vader, ik heb u, na mijnen dood, eene zending voorbehouden, die van groot gewigt is. Het zal voor mij een groote troost zijn, als ik in het graf zal rusten, en mijnen zoon de boodschap des

vredes zal hebben opgedragen, die hem moet in staat stellen, een rampzaligen het huiselijk geluk weder te geven. Mijn lieve Juan, gij kent het kistje, dat in mijnen schrijflessenaar staat : in hetzelve zult gij twee verzegelde stukken vinden ; het eene heeft voor opschrift : Aan de regtbank te Madrid. In dit stuk heb ik klaar en duidelijk de beschuldiging herroepen, welke ik in een gevoel van wraak, tegen graaf de Palma heb uitgebragt. Door die verklaring zal hij zonder vrees in Spanje kunnen terug keeren. Werden hem zijne goederen niet weêr gegeven, dan reken ik op uwe menschlievendheid om alle pogingen aan te wenden, opdat zij hem terug gegeven worden. »

Hier hield de zieke op nieuw stil ; zijne spraak was moeijelijk geworden. Zijn hoofd leunde op den arm der gravin ; hij ging voort : » Op het andere papier zult gij lezen : Aan den graaf de Palma.

» Mijn dood, die weldra zal plaats hebben, zal spoedig geheel Spanje door, en zelfs nog verder, bekend zijn. Dit nieuws zal zonder twijfel tot in de eenzame woning van den graaf doordringen, en bij het verne-

men van den dood zijns vijands, zal hij in zijn vaderland terug keeren. De genade, die hem door de regtbank zal gegeven worden, zou hem zelfs te Madrid kunnen doen terugkomen. Indien gij den graaf ontdekt, mijn waarde Juan, en ik vermaan u hiertoe niets te verzuimen, ga dan tot hem, toon hem dit verzegeld perkament, door mijne hand beschreven, en zeg hem, dat ik de wereld verlaten heb, zonder haat of nijd tegen hem. Ik meld hem in weinige woorden de reden onzer vijandschap; ik vraag hem vergiffenis voor de vervolging, welke ik tegen hem verwekt heb, en ik vergeef hem het schrikkelijk ontwerp van moord, dat hij tegen mij had gevormd. Mogt hij den haat vergeten, dien zoo lang onze familiën van elkander scheidde en met u, op mijn graf, eene naauwe verbindtenis sluiten.»

Na deze, dikwijls afgebroken woorden, viel de zieke uitgeput op zijn bed neder; hij gevoelde in zijne ziel iets vreedzaams, dat eene diepe kalmte aan zijn gelaat gaf; maar het leven zou hem weldra verlaten. Eene plegtige stilte heerschte in de kamer. De gedachte

van den stervende vlotte nog tusschen hoop en vrees, en zijn geest zweefde, in eene heilige overweging, over het nietige der menschelijke ijdelheden.

Men zag aan de houding van de familie de Mendoza, aan de kalmte der gelaatstrekken, niettegenstaande de diepe droefheid, dat zij doordrongen was van het levendigste geloof en de belofte, welke Christus voor de andere wereld gedaan heeft.

De graaf zag de morgengloed nog eens aanbreken, maar toen de avondster aan den hemel schitterde, voelde hij den dood naderen. Hij zegende zijne echtgenoote, zijn' zoon en zijne dochter, en stierf, zeggende: «Mogt de haat, die ons van den graaf de Palma scheidde, voor eeuwig uitgedoofd zijn!»

De familie de Mendoza bleef drie dagen in hare vertrekken opgesloten; na verloop van dien tijd werd het stoffelijk overschot van den graaf aan de aarde gegeven, en toen het lijk in het graf der voorvaderen was neêrgelegd, hielden de tranen der familie op en smeekte zij voor den overledene de gunst des hemels af.

Juan haastte zich naar de regtbank te gaan,

ten einde den laatsten wil van zijnen vader te volbrengen. Hij keerde terug met de zoete overtuiging, dat weldra de vijand van de Mendoza zijne volledige genade zou ontvangen. Eene gebeurtenis, die destijds plaats had, versterkte die hoop. Er was spraak van eene oproerige beweging van eenige kleine vorsten in Duitschland. Dewijl graaf Rodrigo de Palma een uitmuntend generaal was, wilde het spaansche gouvernement beletten, dat hij zich aan het hoofd der opstandelingen zou gaan plaatsen.

De winter vlood heen en de lente kwam allengs te voorschijn. De gravin wilde ditmaal niet naar het kasteel terugkeeren; zij ondernam met Blanca eene groote reis in de schoonste streken van Spanje, en zou in het midden van den zomer eerst in Valencia wederkeeren.

Ditmaal was hunne scheiding nog des te droeviger: Juan bleef te Madrid, zoowel om zich tot den oorlog te bereiden, die op het punt was uit te barsten, als om den graaf de Palma op te zoeken.

VI.

Groote smart in de hut des kolenbranders.

Men was tot in het midden van den zomer gekomen en de gravin had, door hare tegenwoordigheid, de vreugde aan de bewoners van het kasteel nog niet wedergegeven.

Het feest van Santiago naderde en geheel Spanje hield zich daarmede bezig. Camillo was voor zijne hut gezeten; hij luisterde, bezorgd, naar het gelui der naburige klokken, en zag met ontroering zijnen leerling die, aan zijne voeten zittende, een jagtmes sleep. Hij scheen beheerscht door de gedachte,

om met hem eene ernstige zamenspraak te beginnen, doch het woord stierf op zijne lippen.

» Lieve Alberto, zeide hij eindelijk, terwijl hij de zodenbank verliet, waarop hij gezeten was, laat ons de klok doen hooren, die aan de rotspunt hangt, wij deden zulks; zoo lang wij in dit dal woonden. »

Alberto stond op en volgde den grijsaard naar de bidplaats. De zon daalde aan den horizon en liet een gouden sluijer achter zich. De zuivere lucht speelde zacht door de bladeren der boomen, die, gelijk reuzen, zich in den laatsten gloed des avonds verhieven; onder het gras van den kleinen tuin gonsden de insekten.

De jongeling deed de klok klinken, en bij dien toon sidderde de grijsaard: hij dacht onwillekeurig aan zijn einde. Sedert verscheidene maanden verzwakten zijne krachten; zijn levensgeest verdoofde. Hij vreesde den dood niet; want zijne godsdienstige gevoelens waren zuiver en rein; zijn gansche leven was eene reeks van goede daden geweest, en hij vreesde niet voor den troon des Heeren te verschijnen; maar

hij vreesde voor de toekomst van zijn aangenomen zoon, en die gedachte verbitterde de laatste dagen zijns levens.

Alberto zag dat de klokketoon eene diepe ontroering op den grijsaard deed; hij liet het touw zakken, haalde zijne mandoline uit de hut, stemde ze en zong het volgend lied:

O, weldra klopt het hart niet meer!...
Geen liefde dan nog van uw' vader!
Neen, ik bestrijd mijn noodlot niet,
Ik treed gerust den graf kuil nader!
God, die mij steeds een leider waart,
Laat nog de hoop mijn hart bezielen,
Laat mij bij u, in 't glinstrend rijk,
En bij den Heiland nederknielen.

» Dank, dierbare Alberto, dank! zeide de grijsaard aan zijnen leerling, toen deze zijne mandoline aan de takken van eenen treurwilg had gehangen; dank voor den christelijken troost, dien gij mij daar gegeven hebt. Een geheim voorgevoel zegt mij, dat ik weldra niet meer zal zijn! Vrees niet, mijn waarde vriend; de Almagtige, die tot heden toe medelijden met ons had, en uit onze nederige woning de verveling en de ontmoediging verbannen hield, zal voor u zorg

dragen en in uwe toekomst voorzien, als ik niet meer op aarde zijn zal. Door zijnen allerhoogsten wil zullen uwe ongelukken ophouden. Ween niet, mijn vriend, gij zijt een man, en gij moet leeren zonder zwakheid den tegenspoed te verdragen, welke u zou kunnen overvallen. »

Bij deze woorden drukte Camillo, Alberto aan zijn hart en hield langen tijd het hoofd tegen zijne borst gedrukt. Hij vervolgde met eene uitdrukking van zoete vreugde :

» Het oogenblik nadert, o mijn zoon, dat gij uit mijnen mond het geheim zult vernemen, hetwelk zich aan uwe geboorte en uwe kindschheid verbindt. Wij vieren morgen het feest van Santiago, en het is de dag, dat ik de belofte vervullen zal, die ik uwen vader deed. Ik heb langen tijd de terugkomst van de gravin de Mendoza verwacht ; ik hoopte van haar te vernemen, dat er eene verzoening had plaats gehad, hetgeen alle mijne wenschen vervullen en tevens een einde stellen zou, aan de rampen uwer familie. Die edele vrouw had eertijds de gewoonte, het kasteel in de eerste dagen der lente te komen bewonen : wij zijn reeds in het midden

derzelve en nog is zij niet wedergekeerd. Wat kan haar zoo langen tijd terug houden ?»

Camillo zweeg. Alberto wierp zich aan zijnen hals, omhelsde hem teeder, hem dankende voor de zorgen, welke hij voor zijne kindschheid genomen had. De woorden des grijsaards hadden de onrust in zijne ziel gestort, hij gevoelde dat een magtig bloed hem door de aderen stroomde, en een angstig gevoel beklemde zijn hart, naarmate het oogenblik naderde, waarop het geheim dat zijn bestaan omringde, zou verdwijnen.

De nacht had het dal en de omliggende bergen met zijn' somberen sluijer omvat ; de oude Camillo stond op, en rigtte zich met eenen wankelenden stap naar de hut.

» Morgen, waarde Alberto, zeide hij onderwege tot den jongeling, zoodra de zonnegloed het dal door zijne stralen zal verlicht hebben, zullen wij ons op dezelfde plaats, zoo als van daag, komen nederzetten, en ik zal voor u het perkament ontzegelen, dat uw vader mij voor u heeft ter hand gesteld. Bereid u tot het vernemen van dingen, die gij niet vermoeden zult. »

Zij keerden in de hut terug. De grijsaard

lag weldra in diepen slaap. Wat Alberto aangaat, deze kon de rust niet genieten; het verlangen, de vreugde, de vrees beroerden zijne ziel en verjoegen de kalmte. Hij rigtte zich naar de legerstede van Camillo, maar deze sliep altijd rustig, uit zijne borst stegen soms diepe zuchten op. Alberto staarde den slapenden grijsaard een oogenblik aan, en verwijderde zich stil, om hem niet wakker te maken. Tegen den morgen bemagtigde de slaap zijne zinnen en toen hij wakker werd, verlichtte de zon reeds geheel het dal.

Hij wendde zijne blikken naar het bed des grijsaards, en was zeer verwonderd hem nog te zien slapen. » Dat God hem eene zoete rust geve! sprak hij tot zich-zelven. De woorden, die hij mij gisteren toevoegde, hebben hem uitgeput en de opening der stukken, die mijn vader hem heeft toevertrouwd, zal hem zulks nog meer doen.»

Alberto kleedde zich en wachtte geduldig het ontwaken van Camillo af. Toen hij hem eindelijk niet zag wakker worden, naderde hij hem om hem te wekken.

Groot was de verwondering van den jongeling toen hij Camillo zag nederliggen, bleek, de oogen half gesloten, en een droeven glimlach op de blaauwachtige lippen. Alberto luisterde aandachtig, maar hoorde den adem niet meer; hij raakte de wangen aan, zij waren koud als ijs; hij legde de hand op het hart van zijnen vriend, het klopte niet meer. Hij riep hem met luider stem, hij kreeg geen antwoord!

» Groote God, riep hij uit, hij is dood!

Alberto liet een gil van ontzetting hooren, en viel zonder kennis aan den voet van het bed neder. Die ijselijke ontdekking had hem zijne krachten ontnomen. Bijna een uur lang bleef hij zonder beweging alsof hij wachtte, dat de dood, die den grijsaard getroffen had, hem ook treffen zou. Hij stond langzaam op, naderde zachtjes het bed, en toen hij zich van de schrikkelijke zekerheid overtuigd had, stortte hij een' vloed tranen.

» Camillo, riep hij uit, waarom hebt gij mij verlaten, op het oogenblik dat uwe verklaringen mij eene gansche familie zouden terug geven? Waarom scheidde uwe ziel van uw ligchaam? Arme Alberto, nu zijt gij voortaan een vreemdeling zonder naam,

een zoon zonder vader, een wees van ieder verlaten. Met mijn dierbaren meester is al mijne hoop vernietigd geworden. »

Hij zweeg, vouwde de handen zamen, en bad in stilte. Eensklaps stond hij op en riep uit : » Waarom zou ik morren, tegen de raadsbesluiten der voorzienigheid ? Heeft zij mij niet altijd beschermd tegen de aanvallen der behoefte, en tegen de onderneming der boozen. Ik zal Camillo in geduld en gelatenheid navolgen, en ik beloof bij dit zielloos ligchaam, alle grondbeginselen te volgen, welke hij mij heeft voorgeschreven. Dierbare Camillo, geëerbiedigde meester, bid voor mij bij den Heer en smeek hem, een blik van medelijden op zijn schepsel te werpen. »

De tranen, die overvloedig uit zijne oogen vloeiden, verligtten zijn hart en zijne borst werd minder gedrukt. Den geheelen dag en nacht bragt hij door met weenen, en den volgenden morgen, voor dat de zon boven de toppen der bergen was te voorschijn gekomen, maakte hij een graf onder den uitstek der rots, aan den voet van eenen treurwilg waar Camillo altijd ging bidden, en legde er

het lijk in neder. Daarna overdekte hij hetzelve met aarde, zoden en bloemen, en maakte een kruis van een' eiken tak, met mos omgroeid, dat hij boven het hoofd van den dooden plantte. Hij schreef vervolgens dit eenvoudig en treffend grafschrift op de rots :

» Alles is voor u gedaan, deugdzame » Camillo ; uw ligchaam heeft niets meer » te verduren van de beleediging der men- » schen, en uwe ziel, altoos zuiver, ontdeed » zich van het aardsch en stoffelijk om- » hulsel, om in den hemel de belooning » voor uwe getrouwheid te gaan ontvangen. » Rust in vrede, tot de opstanding der regt- » vaardigen. »

Daar onder schreef hij in fijne letters : » Dit eenvoudige graf is opgerigt door Alberto, den dankbaren leerling van den overledene, ter gedachtenis aan zijnen dierbaren meester. »

Zoodra Alberto de laatste pligten aan zijnen vriend had bewezen, keerde hij in de hut terug en bleef er gedurende het overige des nachts bidden, om den hemel moed af te smeeken in het dragen van de ramp die hem trof.

Den derden dag na den dood van zijnen

vriend, herleefde de hoop in Alberto's hart en voor de eerste maal dacht hij aan de toekomst. Hij herinnerde zich de stukken, door zijnen vader aan Camillo nagelaten en hij doorzocht, zonder iets te vinden, alle de deelen der hut. Overal, tot in het kleinste hoekje, bragt hij de hand: doch alles was vruchteloos, hij dacht dat Camillo die papieren in eene afgelegene plaats, welke hij alleen kende, verborgen had. Het niet gelukken zijner pogingen deed hem veel lijden, maar hij dacht aan het genomen besluit, om zich aan den wil van God over te geven.

Sedert het feest van Santiago was hij voortdurend in de hut gebleven. Als een buurman hem kwam bezoeken, geleidde hij hem naar de grafstede van den ouden kolenbrander, waar hij elk oogenblik doorbragt, dat hij aan de rust mogt toewijden.

VII.

De uiterste wil.

Weinige dagen na het feest van den meest gevierden heiligen in Spanje, kwamen de weduwe de Mendoza en hare dochter van hunne reis terug. Alonzo ontving haar met het ware kenteeken van smart: want hij had sedert kort den dood van den graaf vernomen.

» O mijne edele meesteres, riep hij uit, wat zal uwe tegenwoordigheid den ouden kolenbrander verheugen! Bijna dagelijks kwam hij aan den voet van den heuvel en staarde oplettend naar het kasteel, als om te zien of gij nog niet terug waart. Telkens als

hij zich in zijne hoop bedrogen zag, keerde hij droevig naar het bosch terug, en trok hetzelve niet in, voor dat hij herhaalde malen het hoofd had omgewend. De gravin glimlachte en gaf ten antwoord:

» Ik hoop de standvastigheid van dien goeden grijsaard te beloonen, door hem te zeggen, dat graaf de Palma zijne genade bekomen heeft. Deze tijding, aan welke hij veel gewigt scheen te hechten, zal hem zonder twijfel veel genoegen doen. »

Blanca vroeg halfluid aan den opzigter of Alberto hem dan altijd vergezelde.

— Zeker, antwoordde Alonzo; meer dan eens hield hij mij staande, om naar u te vragen.

— Lieve moeder, zeide Blanca tot de gravin, men moet dien grijsaard niet van ongeduld laten kwijnen; als gij het toestaat, zal ik hem morgen, door eenen bode, de uitnoodiging zenden, naar het kasteel te komen. »

De gravin stemde hierin toe; en had zij Blanca niet weêrhouden, dan had deze den boodschapper dien zelfden avond nog doen vertrekken.

Den volgenden dag, toen de gravin en hare dochter in den tuin wandelden om de frissche morgenlucht in te ademen, hoorden zij eene klagende stem, die de volgende woorden zong:

Vaarwel, o zacht en lieflijk dal
Dat nog mijn schreden draagt!
Vaarwel, vaarwel, o reine beên,
Die om mijn zuchten klaagt.

Verborgen voor het menschlijk oog
Genoot ik hier de rust!
Waarom, waarom, mijn jeugdig hart
Nog met dien droom gesust?

Reeds rust mijn trouwe, goede vriend
In 't ongestoorde graf!
Daarin rust ook de zoete hoop,
Die mij de hemel gaf!

De zwakke toonen werden alleengs al meer duidelijker, de jonge kolenbrander verscheen op den top des heuvels.

» Zie, daar is Alberto! riep Blanca hare moeder toe. Maar waarom komt hij zoo alleen en zoo droevig? »

De jongeling trad zwijgend den tuin binnen, en bevond zich weldra voor de twee vrouwen.

Droevig wendde hij zijne blikken tot hen;

een traan rolde over zijne wangen en hij zeide, met eene bewogene stem, tot de gravin :

» Mevrouw, ik kom u mijn vaarwel aanbieden, even als aan jonkvrouw Blanca : welligt zal dit vaarwel voor eeuwig zijn. »

De gravin verschrikte voor die onheilspellende woorden : Blanca uitte eenen kreet en werd bleek als eene lelie.

» Wat wilt ge zeggen ? vroegen beiden te gelijk. Vertrekt gij? Wat is er dan van uwen ouden vriend geworden ?

— Hij is niet meer! Sedert acht dagen ontving de aarde zijn stoffelijk overschot in haren schoot, » antwoordde Alberto snikkende, en zijn aangezigt in zijne handen verbergende, om zijne tranen te bedekken.

De gravin eerbiedigde de smart des jongelings en zag hem met ontroering tranen plengen ; Blanca snikte.

» Arme Camillo, zeide de gravin, gij hebt dan geen genot mogen hebben van de goede tijding, die ik u bragt ; en gij, mijn dierbare Alberto, wat wilt gij gaan doen ?

— Ik, antwoordde Alberto met eenige fierheid, ik gevoel dat ik niet geboren ben om ongekend in eene koolmijn te vergaan.

» Mijn moed roept mij tot eene schoonere lotbestemming. Ik heb vernomen dat de oorlog in Duitschland is uitgebarsten, en ik ga voor dat land dienst nemen. Wat blijft er mij te hopen over op deze aarde? Niets... sterf ik in den bloei mijner jaren, dan zal ik Camillo, mijnen beminden meester, wederzien ; blijf ik leven, dan zal ik, met de bescherming Gods, roem behalen. Mijn besluit is genomen ; morgen bij het aanbreken van den dag, zal ik de bergen reeds achter mij gelaten hebben.

— Waarom zoo spoedig ? » vroeg de gravin.

Blanca wendde het hoofd om, opdat men de bleekheid harer trekken niet zoude zien.

» Wat heb ik hier te doen ? Ik breng mijnen tijd door met weenen. Sedert ik den vriend mijner jonge jaren verloren heb, verscheurt de smart mijne ziel, en ik gevoel dat ik zal bezwijken. In het gedruisch der wapenen zal ik integendeel, het verledene vergeten en de toekomst alleen zal mijnen geest bezig houden. Vaarwel ! »

Alberto nam de hand der gravin en kuste ze eerbiedig. Toen hij eene traan in het oog dier gevoelige vrouw zag, zeide hij : » Een verzoek, edele vrouw ! Ik vertrek, en

er is niemand meer om de bloemen te verzorgen, die ik op het graf van mijnen vriend heb geplant. Het houten kruis, dat zich op dien aarden heuvel verheft, zal weldra door den tijd vernield zijn. Wil onder uwe vassallen een arm, maar godsdienstig man kiezen, die mijne hut bewonen zal, en die zich belast om de grafstede van Camillo te onderhouden; stel een steenen kruis in plaats van het houten... Als ik later weder gezond uit den strijd wederkeer, zal ik het met mijne tranen komen besproeijen. »

Alberto zweeg en de gravin beloofde hem dien wensch te zullen voldoen. De jongeling wendde zich tot Blanca en zeide:

» Jonkvrouw, de tranen die gij plengt, zijn een bewijs, dat de herinnering aan de genegenheid, die ons sedert onze kindschheid vereenigde, niet in uw hart is uitgedoofd; aanvaard, ter herinnering aan mij, de mandoline, die ik draag. Zoo dikwijls de snaren onder uwe vingeren trillen, zult gij u eenen broeder herinneren, die verre van u leeft, en ook dan zult gij u wellig den armen Alberto herdenken. Waarom tracht ik nog de ontroering te vergrooten, die mij bij he

afscheid beheerscht. God begeleide mij; hij zal over mij waken! Vaarwel, edele vrouwen, weest gelukkig! Ziedaar mijn laatsten wensch. Indien wij elkander op aarde niet wederzien, dan zien wij elkander terug in den hemel, waar geene scheiding mogelijk is. »

Bij deze woorden greep hij zijn pakje, en was in een oogenblik buiten het gezigt der bewoners van het kasteel.

Hij wilde dadelijk den berg overgaan; maar de zucht om nog eens het graf van Camillo te zien, was sterker dan die wil. Hij bereikte het dal, en bragt den nacht in gebeden door. Toen de dag aanbrak, stond hij op en zich herinnerende, dat dewijl zijn ware naam in het graf van den grijsaard begraven lag, hij er een hebben moest om in de wereld te komen, verkoos hij dien van Alberto Flores.

Na nogmaals een traan op Camillo's graf geschreid te hebben, greep hij zijn reisstok en zeide: Ik vrees niets, God geleid mij!

VIII.

De kluizenaar der Pijreneën.

Terwijl deze gebeurtenissen voorvielen stond er nabij den besneeuwden top der Pijreneën, op eenige schreden van den weg, die naar Barcelona geleidt, eene arme hut, gebouwd uit twee rotsblokken en gedekt door pijnboomtakken en mos. Men zou die arme schuilplaats eerder voor het hol van eenig wild dier, dan voor de woonplaats van een' mensch genomen hebben, indien een groot kruis, van een masten-tronk gemaakt en voor de deur geplaatst, den reiziger niet verwittigde, dat dit ellendig verblijf tot schuilplaats diende aan een menschelijk wezen.

Het was op een schoonen zomer-avond, dat de zon met haren laatsten gloed de helling van den berg overscheen, terwijl een dikke nevel het toppunt aan het gezigt onttrok, dat een man van hooge gestalte, en in een kluizenaars-kleed gehuld, uit de grot trad. Een zware baard bedekte ten deele zijn aangezigt; zijne wangen waren bleek; in zijne oogen, door tranen en nachtwaken rood, vonkelde een somber vuur; zijn voorhoofd was door twee diepe rimpels doorploegd, welke er het lijden scheen geteekend te hebben; echter droeg geheel zijn persoon het karakter van eene buitengewone krachtdadigheid, welke het ongeluk niet had kunnen plooijen.

De kluizenaar wierp zich aan den voet van het kruis op de knièn, en bad langen tijd, terwijl er tranen langs zijne wangen vloeiden; daarop eenhelsde hij het teeken der verlossing en zong met eene zware stem:

Heere, voor u neérgebogen!
Daalt de hoop nog in het hart!
Ja, nog bouw ik op uw goedheid,
Schoon verpletterd door de smart.
Zonder sterkte van 't gelooven,
Wat toch, vader, ware ik nu?
Schoon de vrede me is ontnomen,
Nog, nog hoop ik, nog in U.

Na eenige oogenblikken stond hij op, en vestigde zijne blikken naar de zijde, waar de zon verdwenen was ; hij rigtte deze woorden aan die ster des dags : » Goddelijke bron van licht en warmte, wier gulden stralen het leven van zoo vele duizende schepselen onderhouden, wanneer zult gij mij troost brengen ; wanneer zult gij mijn hart, koud geworden door het lijden, weder leven geven ?»

Hij zette zich aan den ingang der grot op een' rotsklomp, met mos begroeid, neder en zijne blikken in de verte vestigende, riep hij smartelijk uit : » Ginds, onder de cypressboomen rust eene aangebedene echtgenoote, die mijn leven wist te veraangenamen.. En sinds ben ik ook gescheiden van een dierbaren zoon... In zes jaren tijds heb ik hem slechts een enkel oogenblik mogen zien ; gedwongen als ik was mij door eene snelle vlugt aan mijne vijanden te onttrekken, heb ik geene tijding kunnen krijgen van mijn kind, noch van den trouwen vriend, aan wien ik hetzelve had toevertrouwd. Mijn booze vijand geniet, aan het hof van Madrid, de vruchten zijner wreedheid en ik verkwijn in deze wilde plaatsen, zonder ooit den voet in Spanje te mogen zetten. Wanneer zal dit droevig leven eindigen ! Wanneer zal het ongeluk, dat zich aan mijne schreden hecht, ophouden mij te vervolgen ? Mijn God ! riep hij uit, na een oogenblik stilzwijgen, dat uw wil geschiede !...Ik moet niet worstelen tegen de rampen, welke gij mij zendt tot beproeving, om mij uwe eeuwige goedheid waardig te maken.»

Na aldus gesproken te hebben, trok hij uit de zak zijns kleeds, het overschot van zijnen voorraad : het was een stuk zwart brood en eene droge vijg. Hij wierp een' droevigen blik op het arme avondmaal, alsof hem de gedachte pijnigde, dat zijne toekomst aan de onzekerheid des lots was overgeleverd. De muilezel-drijvers, die van tijd tot tijd langs den weg kwamen, om wijn naar Frankrijk te voeren, bragten dien man levensmiddelen, omdat zij hem beschouwden als een heiligen kluizenaar ; nimmer wilden zij daarvoor eene belooning. Maar de tijd van hunne terugkomst was sedert acht dagen voorbij, en niets kondigde het naderen der karavaan aan.

Wat moest er van dien ongelukkigen worden? Zijn voorraad was uitgeput; hij had geene andere hulpmiddelen meer, dan zich te voeden met eenige wilde wortels en vruchten, die de houtplanten der bergen voortbrengen. Hij kon niet in het dal komen, zonder zijn leven in gevaar te brengen, en liever wilde hij van honger in de hut omkomen, dan zich aan zijne vervolgers overgeven.

Plotselings laat zich een gerucht hooren; de kluizenaar leent het oor en hij herkent de bellen van de muilezel-drijvers van Barcelona! Die brave lieden hielden voor de grot stil; bogen zich eerbiedig voor den kluizenaar, en schonken hem den voorraad, dien zij voor hem hadden bestemd. De grijsaard naderde hen welwillend, en smeekte hun tot den volgenden dag op den berg te blijven.

» De rotsen zullen u tegen de koelte des nachts beschutten, zeide hij; gij zult op de deksels uwer lastdieren gemakkelijk rusten, en deze zullen een overvloedig voedsel vinden in het malsche en voedzame gras onzer bergen.»

De drijvers maakten van dit aanbod gebruik, en zetteden zich in eenen kring onder den rotsklomp neder. De gastheer hield zich bezig met een avondmaal te bereiden van de spijzen, die de aangekomenen hadden medegebragt. De aanvoerder der karavaan bragt eenige flesschen Malagawijn, en zeide tot den kluizenaar: » Vader, eenige druppels van dezen edelen wijn zullen u kracht geven en uw hart verkwikken. Het zal wel lang geleden zijn, dat gij die gedronken hebt!»

De hongerige reizigers deden eer aan den nederigen maaltijd, door den kluizenaar bereid en allen, door den uitnemenden wijn van den aanvoerder opgewekt, begonnen luid en onderling te spreken. De arme kluizenaar was gelukkig zich onder landgenooten te bevinden; hij overlaadde hen met vragen, over hetgeen er in Spanje voorviel. Na eenige oogenblikken aarzelens, vroeg hij nieuwstijdingen van den graaf de Mendoza, en wat men zeide van graaf Rodrigo de Palma, die sedert zooveel jaren verdwenen was.

Naauwelijks had de kluizenaar die vraag gedaan, of de aanvoerder der muilezeldrijvers riep, terwijl hij een stuk perkament uit den zak trok: » Ik zou bijna vergeten u dit

gewigtig nieuws mede te deelen. Graaf de Mendoza is dood, en men verhaalt met ontroering, dat hij zich op zijn doodsbed met graaf de Palma verzoend heeft. Deze laatste heeft kwijtschelding verworven; maar tot heden toe heeft men nog niet kunnen te weten komen waar hij is. De oorlog met Duitschland is uitgebarsten, en men heeft een' bekwamen generaal noodig om mede het bevel over de troepen te voeren. Ook heeft het spaansche gouvernement alom deze order doen afkondigen. Ziedaar, lees. »

De kluizenaar was op die onverwachte tijding zoo diep ontroerd, dat hij geene kracht had om het perkament vast te houden. Zichzelve een buitengewoon geweld aandoende, om de ontroering te verbergen, waaraan hij ten prooi was, las overluid op het koninklijke bevelschrift.

» Ik, de koning, enz., groet graaf Rodrigo de Palma, en doe hem weten, dat hem kwijtschelding verleend is van de uitgesproken straf en dat hij in het bezit van zijne goederen hersteld wordt. Het is hem geoorloofd, welk zijn schuilplaats ook zij, terug te komen, zoodra hij het tegenwoordige zal gelezen hebben, om zich aan het hoofd van zijn regiment, te Toledo in garnizoen, te plaatsen, en zich onmiddellijk in staat te stellen om tegen de vijanden in Duitschland op te trekken. Hij zal zich, hoop ik, door nieuwe diensten aan den staat, der bijzondere genade waardig maken, waarvan hij het voorwerp is geweest. »

Naauwelijks had de kluizenaar dit gelezen, of het stuk viel hem uit de handen; hij snelde naar het kruis, wierp zich voor hetzelve op de knieën en bad er eenige oogenblikken in stilte. De karavaan zag hem met verwondering aan, en wist niet wat die geboren moesten beduiden.

Den volgenden dag verscheen den kluizenaar voor hen, niet zoo als den vorigen dag, bedekt door een grof kleedsel, maar in een rijk gewaad uitgedoscht, met alle de kentoekens van zijne waardigheid. » Mijne vrienden, zeide hij tot ezeldrijvers, die hem verwonderd aanstaarden, ik ben graaf Rodrigo de Palma! »

De verwondering der ezeldrijvers steeg ten top. Zij wierpen zich aan zijne voeten en vroegen hem vergiffenis voor de gemeen-

zaamheid, die zij jegens hem hadden aan den dag gelegd. De graaf hief ze goedhartig op, en dankte hen voor de bewezen diensten: » Mijne vrienden, zeide hij, gij kunt thans het zegel op uwe weldaden drukken, door mij eenen muilezel te leenen, opdat ik mij dadelijk op weg begeve. Ik moet mijnen koning en mijne natie gehoorzamen; ik beantwoord met des te meer vreugde aan de bevelen van zijne majesteit, dewijl mijne onschuld erkend is. Geef mij eenen ezel; gij kunt hem te Toledo, in mijn paleis, laten terughalen en wees verzekerd dat ik u edelmoedig voor de bewezene diensten zal belooonen. »

Ieder wilde den graaf zijn lastdier aanbieden, deze steeg op dien, welke hem den besten toescheen; toen daalde hij den berg af, onder geleide van eenen drijver, die slechts naar zijne gezellen terugkeerde, toen de reiziger in veiligheid was.

Met welke vreugde zou de graaf den weg van Salamanca hebben ingeslagen, — dien zoon, welke hij sedert tien jaren niet meer gezien had! Maar de pligt jegens zijn land behaalde de overwinning op de vaderliefde;

hij gaf gehoor aan het bevel, dat hem naar zijn regiment riep. Hij besloot van Toledo naar zijnen ouden vriend te schrijven, opdat deze hem zijn' zoon, in zijne armen zoude voeren. Deze gedachte gaf hem troost, en deed hem in een weinig verwijderd tijdstip, het einde van alle zijne rampen zien.

Hij bereikte weldra de dalen van den Aragon, en toen hij te Saragossa kwam, zond hij dadelijk een koerier met brieven naar Madrid, in welke hij den koning bedankte en hem aankondigde, dat hij op weg was om zich bij zijn regiment te vervoegen. Overal, op zijnen doortogt, overlaadde hem het volk met zegeningen, en hij kwam te Toledo in het midden der volksfeesten aan.

IX.

De zaamgezworenen.

De klokken van Toledo sloegen het tiende uur des avonds en de geheele stad flonkerde van vreugde-lichten, ter eere van de terugkomst van den graaf de Palma in zijn paleis.

In eene der afgelegenste wijken der stad, aan den voet van een der torens, welke de nadering der stad beletten, zat Cesario, de oude schildknaap van graaf de Palma. Eene dievenlantaarn verjoeg de schaduwen des nachts. Hij schudde ontevreden het hoofd, alsof de terugkomst van zijnen ouden meester hem leed deed.

Vier mannen, in lange mantels gehuld, verschenen weldra in de straat en naderden

Cesario. Het wachtwoord werd onderling gewisseld.

Bambino zeide op eenen misnoegden toon, tot Cesario. » Hoort gij de vreugde-kreten van dat domme volk van Toledo, nu het de terugkomst van den graaf de Palma ziet. Ik verstik bijna van spijt, en ik vloek u, omdat gij zoo slecht gewerkt hebt; omdat gij ons niet van den graaf hebt kunnen ontslaan, hetgeen ons het ongestoorde bezit van een deel zijner goederen zoude verzekerd hebben.

— Kapitein, viel Lazarillo, een der roovers, hem in de rede, gij weet dat de oude Cesario gevoelig van aard is, en als gij hem met strengheid behandeld, zult gij hem het hoofd zoodanig op hol brengen, dat hij nergens meer voor zal kunnen dienen... Spaar hem wat; hij kan ons nog dienstig zijn.

— Onze kapitein heeft gelijk, morde Fernando, de derde roover, dat hij Cesario zijne dronkenschap en zijne lafheid verwijt. Het was lafhartig en zwak, zich door de regtbank van den graaf te willen ontslaan, in plaats van hem in een ommezien van kant te maken, en daarna zijn fortuin te bemagtigen. Mendoza, welke Cesario tegen zijnen meester

had opgehitst, is sedert kort overleden en naauwelijks is hij begraven, of de graaf de Palma komt onder de toejuiching der menigte terug, omdat men hem noodig heeft voor den oorlog. Wij hebben alle hoop verloren om nog iets van die zijde te bekomen.

— Wij moeten ons toch wreken, op welke wijze het dan ook zij, riep Barbastro, de vierde hooswicht. Palma heeft ons schandelijk uit zijn regiment gejaagd, na ons met roeden te hebben doen geeselen, en dat, omdat wij onze kameraden eenige dubloenen ontnomen hadden. Mij dunkt dat ik de slagen nog op mijnen rug voel! — Kom, makkers, geene zwakheid. Wij moeten ons wreken!

— Luister naar mijn ontwerp, mijne vrienden; hernam Bambino, met het licht der lantaarn het gelaat van Cesario naderende, om te zien of de wijn hem den geest niet benevelde. — Ja Cesario, gij moet in het huis des graven terugkeeren, tegen welken prijs het ook zij. Hm! wat bromt gij toch? Wordt niet kwaad over hetgeen wij zeggen; maar weet, dat, als de zaak mislukt het uwe schuld is! Ik beloof u, op mijne eer, dat gij de helft der goederen

van den graaf voor uw aandeel hebben zult, en dat gij voor het overige uws levens u zacht en ongestoord, aan den smaak van den drank, kunt overgeven Als gij in dienst van den graaf terugkeert, hebt gij duizende gelegenheden, om... gij verstaat mij?... gij moet ons niet helpen... begrijpt gij?... gij moet ons slechts het gunstige oogenblik aanduiden... Ziet gij, mijn beste Cesario, uw geweten zal zuiver blijven, in al hetgeen er gedaan zal worden.

— Bambino heeft gelijk, riepen alle de bandieten. Daarna verspilden zij allerlei streelende woorden aan den dientsknecht, die er maar half over gevleid was. Hij trok een armoedig gezigt bij het beschouwen zijner vrienden, en beloofde eindelijk, in ruiling van de verzekering welke zij gaven, om edelmoedig het voldoen hunner wenschen te beloonen, hun de gunstige gelegenheid voor het uitvoeren van hun ontwerp, aan te wijzen.

Zij drukten elkander de hand, ten teeken van vrede en scheidden van elkander.

De morgenzon vond den ouden dienstknecht op het graf der familie de Palma, op het kerkhof van Toledo. De huichelaar wist

dat het uur naderde, waarop de graaf op het graf zijner echtgenoote kwam bidden.

Toen hij den graaf de grafzuil zag naderen, leunde hij, alsof hij kwijnde, tegen eenen treurwilg en zuchtte op eenen smartelijken toon, doch zoo luid, dat hij kon gehoord worden:

» Ach, mijne goede meesteres, waarom kan ik u niet aan den nacht des grafs ontrukken! Waarom kan ik u het licht niet wedergeven ten koste van mijn leven! Gij hebt mij zooveel goed gedaan; hoe dikwijls noemdet gij mij niet: Waarde Cesario! Die schoone dagen zijn voorbij, en komen niet weder. Uw echtgenoot is uit de ballingschap terug; doch hij heeft den ouden Cesario vergeten. Met wat vreugde zoude ik hem dienen! Wat moet ik doen? Moet ik voor hem verschijnen? Zal hij mij herkennen? Hij zal mij als een bedrieger uit zijn paleis doen jagen. O mijne goede en dierbare meesteres! konde uwe schim, den ongelukkigen Cesario in de herinnering van uwen echtgenoot brengen. Ik werp mij op uw graf op de knieën; ik zal er ieder dag terugkomen, tot dat mijn gebed verhoord zij, en de edelmoedige graaf de Palma....

— Neemt u weder in dienst, zeide eene welwillende stem achter den treurwilg.

De huichelaar, die zich deze ontknooping voorgesteld had, zag rondom zich, en riep op eenen verwonderden toon uit: » O mijn God! het is de meester! » en wierp zich aan de voeten van den graaf.

Graaf de Palma rigtte hem goedhartig op, en geleidde hem naar zijn paleis. Met genoegen zag hij een man terug, met wien hij over het verledene kon spreken; hij hoopte door diens tusschenkomst, nieuwstijdingen van zijnen zoon te krijgen.

» Waar is mijn jonge meester? » riep de oude dienaar, tranen plengende.

Toen de graaf hem het gebeurde verhaald had, riep Cesario: » Dat is afschuwelijk! Welke eerlooze schurk, is de oorzaak van zooveel rampen? Denkende dat de regtbank uw leven bedreigd heeft, sidder ik van verontwaardiging! Gij waart het voorwerp der wraak van eenen verschrikkelijken vijand. Het is niet mogelijk, dat het de graaf de Mendoza is, die zich aan zulke zwarte kuiperij heeft schuldig gemaakt. Indien ik den eerlooze kan ontdekken, die zooveel rampen

aan uwe edele familie heeft verwekt, zou ik hem door mijne zwakke handen doen omkomen, en terwijl hij tegen den dood worstelde, hem toeroepen : Gij zijt een duivel, die uit de hel gekomen is ! »

De graaf weêrstond de huivering niet, die zich van hem meester maakte, toen hij zich al het verledene herinnerde. Daarop reikte hij den huichelaar de hand toe, en bedankte hem voor de gehechtheid die hij zijne familie toedroeg.

In tijd van twee dagen had Cesario al het vertrouwen zijns meesters herwonnen. Hij was zoo oplettend in het voorkomen der minste wenschen, zoo vlug in de uitvoering, dat de graaf besloten had, hem eene eervolle jaarwedde toe te kennen, zoodra hij buiten staat zijn zou om dienst te doen.

De tijdingen, uit Salamanca verwacht, kwamen niet. Hij zag noch zijnen ouden vriend, noch zijnen zoon aankomen. Duizende denkbeelden bestormden zijne ziel en hij wist niet waaraan dit stilzwijgen toe te schrijven. Het tijdstip van het vertrek naderde, en in de onrust vertrouwde de graaf zijne smart aan Cesario.

» Waarde Cesario, zeide hij hem eens, ik belast u, gedurende mijne afwezigheid, mijnen zoon op te zoeken. Gij zult naar Salamanca gaan en mij het kind terug brengen. Ik zal u eene belooning geven, die de dienst, welke gij mij bewezen hebt, zal waardig zijn. Om uwe getrouwheid te beloonen, zult gij mij nooit verlaten en wil ik zorg dragen voor uwen oude dag. »

De graaf maakte zich tot het vertrek gereed. Den dag voor hetzelve, zeide hij tot Cesario : » Gij zult mij te middernacht wekken, want ik wil naar de eenzame kapel van Toledo gaan, om er den Heer, het welgelukken mijner onderneming af te smeeken. »

Cesario wenschte den graaf eene goede nachtrust en verwijderde zich.

Maar nauuwelijks lag zijn meester te bed, of hij ging uit het paleis, eene dievenlantaarn in de hand, en rigtte zijne schreden naar eene hut, waar hij zeker was zijnen vriend Lazarillo te vinden. Wat zij elkander zeiden, weet men niet; zij scheidden na eenige oogenblikken van elkander.

X.

Een tooneel in het bosch van Toledo.

Het was middernacht ; een ijselijk onweder was boven het bosch van Toledo losgebarsten. De wilde kat, op de eiken takken gezeten, liet een afschuwelijk gehuil hooren, en de nachtuil krijschte in het zwarte gebladert der boomen. Hier en daar rolde een losgemaakte steen, met donderend gedruisch in den afgrond. Bij dat verward gewoel mengde zich het gedruisch van de golven der Taag.

In dat onweder ging een man moeijelijk voort. Het was Alberto, die uit de provincie

Valencia kwam. Zijne krachten waren uitgeput, zijne voeten, vermoeid van eenen langen togt, weigerden hem te ondersteunen ; zijne handen waren bebloed door de doornen van het kreupelhout, in hetwelk hij sedert een uur verpligt was eenen weg te zoeken. Hij had, aan den ingang van het bosch eene klok hooren kleppen, en in de hoop voor dien nacht eene schuilplaats te vinden, sloeg hij die rigting in.

De uitputting der krachten dwong hem zijnen togt te staken ; hij zette zich bij eenen boom neder en liet er het hoofd een oogenblik tegen rusten. Gedurende die oogenblikken kwam hem de herinnering zijner jeugd in den geest ; hij herdacht het geluk dat hij genoten had, in het vergeten dal des kolenbranders ; hij herdacht zijnen ouden meester, den goeden Camillo, die altijd zijnen steun en leidsman was geweest.

Na eenige oogenblikken zwijgens, liet Alberto zich de volgende woorden ontvallen : « Waarde Camillo, waar zijt gij ? Waarom komt gij mijnen moed niet opwakkeren ? Waarom komt uwe stem de hoop, in het diepste mijns harten begraven, niet opwek-

ken? Maar neen, ik laster; gij hebt mij gezegd, dat hij, die vertrouwen heeft in God, nooit in den tegenspoed bezwijkt, en ik zal, zoo als gij, krachtdadig tegen de ongelukken, welke mij dreigen, worstelen. God waakt over mij, er zal mij geen haar van mijn hoofd ontnomen worden, zonder zijnen wil; waarom dan geef ik mijne ziel over aan de wanhoop?»

Alberto door dat besluit versterkt, sprak met fluisterende stem een dier gebeden, welke het ligchaam kracht geven, en de ziele opbeuren — en zachtjes sliep hij in. Na een kwartier uurs gerust te hebben, werd hij wakker. Het onweder was voorbijgedreven; de sombere wolken, die aan den hemel eene zwarte gordijn vormden, waren door den wind verjaagd en de maan, die haar zacht licht verspreidde, verdreef het akelige der duisternis.

De jonge reiziger stond op en hernam zijnen weg: naauwelijks had hij honderd schreden gedaan, of hij bemerkte, op eenen kleinen afstand, een flaauw licht, dat het duistere bosch hem in den beginne belet had te zien. Bij die gelukkige ontdekking gevoelde hij geene vermoeijenis meer; hij begaf zich met nieuwen moed op weg. Na eenige oogenblikken kwam hij aan eene kapel, op de helling van de rots gebouwd. Alberto bleef staan; zijne ziel, zoo teeder voor de gevoelens van godsvrucht, opende zich voor de dankbaarheid; hij zette zich op de trappen der kapel neder, vast besloten er den dag af te wachten.

De klok liet één uur hooren, en Alberto erkende den zilveren toon, die hem in het woud had doen verdwalen. Door een' onweêrstaanbaren wensch aangedreven, trad hij in de kapel en sloot de deur achter zich. Hij knielde voor het altaar neder, legde zich in eenen hoek op de steenen, zijnen reiszak onder het hoofd, en sliep weldra in.

Het gedruisch der deur wekte hem plotseling op; hij ligtte het hoofd op en greep zijnen stok, besloten hebbende zich in geval van aanval te verdedigen. Hij zag een' man, in eenen wijden mantel gewikkeld, het altaar naderen. De onbekende weidde zwijgend zijne blikken rond zich, en na zich verzekerd te hebben, dat er niemand in de kapel was, deed hij een scherp gefluit hooren.

Dit gerucht deed een ijselijk vermoeden in

den geest van Alberto opstijgen. Het scheen hem toe, alsof hem de roovers reeds vast hadden gegrepen, om hem naar hunnen moordkuil te slepen; — het koud zweet droop van zijn voorhoofd; maar weldra kwam hem het vaste denkbeeld in het hoofd, dat hem niets zou overkomen, zonder de toestemming Gods; hij ging weder op den grond liggen, naauwelijks adem halende en wachtte met eene onrustige nieuwsgierigheid, het einde van dit voorval af.

Drie mannen kwamen op het gefluit toegesneld, en toen zij vereenigd waren, zeide de laatstgekomene: »Luistert, het slaat drie ure; de graaf moet weldra komen. Wij hebben ons inderdaad te lang in de herberg opgehouden. Het is de schuld van Lazarillo; hij drinkt zooveel en zoo langzaam, dat hij altijd de laatste moet zijn; ik verwonder mij niet, dat hij geen moed heeft, om den aanval te wagen.

— Wat zegt gij? bulderde Lazarillo in gramschap uit, en een' dolk uit zijnen gordel trekkende. Heb ik ooit gearzeld dit staal in de borst der reizigers te stooten? Dankt het mijne voorzigtigheid: vele ondernemingen zijn ons ten volle gelukt, terwijl zij een geheel

anderen uitslag zouden gehad hebben, indien zij door kapitein Bambino gesmeed waren. Zouden wij hier zijn, ik vraag het u, indien ik de komst van graaf de Palma niet had voorzien? Zouden wij hem hier in de kapel wachten? Ellendigen, die gij zijt! gij roemt op de schatten, die gij verzameld hebt, maar gij vergeet den nachtegaal, die gediend heeft om er u meester van te maken. Ik zweer u hier, dat ik van u zal scheiden; ik wil niet meer te doen hebben met mannen van uwe soort, en liever ben ik een arm muilezeldrijver, dan uw gezel!...

— Hoe! zeide Fernando, de punt van zijnen knevel opstrijkende: hoe, broeders, gij twist, op het oogenblik dat een rijke buit ons deel gaat worden... Kom, kom, weest kalm en te vreden; als wij eens te Toledo zijn, kunt gij in de herberg zooveel vechten als gij wilt, maar hier behoort men koelbloedig en voorzigtig te zijn. Stilte; ik hoor iemand komen: het is zonder twijfel den graaf de Palma.

Eene doodelijke stilte heerschte in de kapel. Alberto zat te sidderen in zijnen hoek. Dewijl hij wat luid gezucht had, leende

een der roovers het oor, en Fernando dacht dat er iemand naderde.

Toen de roovers zagen dat de deur niet open ging, begonnen zij met Fernando den spotte drijven over de fijnheid van zijn gehoor.

» Gij hebt het gedruisch van de vleugelen eener vledermuis, voor de stappen van eenen mensch gehouden, zeide Bambino al lagchende : Gij moet niet meer pogchen, dat gij zulk een scherp gehoor hebt. Maar zeg ons eens, Lazarillo, hoe gij te weten kwaamt, dat de graaf in deze kapel zou komen.

— Niets gemakkelijker : ik weet het van onzen vriend Cesario ; hij kwam, weinige oogenblikken na uw vertrek, in de herberg, en heeft mij die goede tijding gebragt, mij verzoekende hem niet te vergeten in het verdeelen van den buit.

— Zonder twijfel, hernam Bambino, wij zullen met hem deelen, en hem zoodanig beloonen, dat hij geen zin meer zal hebben om diamanten te bezitten. Laten wij thans wachten, » ging hij voort, zijnen dolk trekkende » de plaats is gunstig ; wij hebben geene vervolging te vreezen ; morgen vertrekt de

graaf ; hij zal dus den tijd niet hebben zich met ons bezig te houden.

— Wat schoone buit, riep Fernando, zich achter het altaar verwijderende. Palma mint de prachtige kleederen ; zijne tok is versierd met eene diamanten agraaf, en de diamanten komen beter mij dan hem te pas.

— En dan, zeide een tweede, hij heeft altijd zulke schoone en goede dubloenen om aalmoesen te geven, en ik wil dat goud gebruiken om goeden Xeres-wijn te koopen.

— Ik houd de brillanten, die zijnen sabelknop versieren ! liet een derde er op volgen. »

De kapitein maakte door een gefluit, een einde aan die zamenspraak en het diepste stilzwijgen heerschte in de kapel.

Alberto wist genoeg om al de voornemens van deze schurken te kennen. Zoodra hij zag, dat hier het leven van een' mensch moest gered worden, voelde hij zijnen moed met zijne verontwaardiging vermeerderen. Alle schrik had opgehouden. Hij bereidde zich inwendig tot het gevecht en wachtte het oogenblik af, om die deugnieten te bewijzen, dat hunne slechte oogmerken

niet ongehinderd zouden worden uitgevoerd.

» Heere! bad de jongeling in zijne ziel, ik dank u, dat gij mij toelaat, het leven van een mijner natuurgenooten te redden. »

Het sloeg vier ure op de klok van de kapel. De deur werd geopend en een grijsaard, in een rijk gewaad gekleed, trad binnen. Hij naderde langzaam het altaar, met zijne tok in de hand, en knielde godvruchtig neêr. Hij begon ijverig te bidden, de handen op de borst gekruist; en de oogen ten hemel opgeheven; zijne tranen stroomden overvloedig uit zijne oogen.

» O, mijn God! riep hij uit; morgen ga ik ten strijde, en ik heb uwen steun noodig! Heere, maak dat ik het bloed mijner broeders niet vergieten moet, en dat eerder de vrede, dan de overwinning, den spaanschen standaard vooruittrede. Ik min meer de zoete en vreedzame vreugde, dan de lauweren, die ten koste van menschenbloed zijn gewonnen. »

Hij stond op, en op het oogenblik dat hij wilde uitgaan, deed zich een scherp gefluit hooren; de vier schelmen sprongen uit

hunnen schuilhoek en omringden hem dadelijk. Graaf de Palma, over die plotselinge verschijning verschrikt, verbleekte; maar herstelde zich spoedig en zag zijne belagers met fierheid aan.

» Graaf de Palma, begon de kapitein, vergeef ons, dat wij in dit lastig oogenblik uwe goedheid komen afsmeken. Wij zijn vier edellieden uit Galicia, een arm land, dat slechts arme lieden voortbrengt; wij zijn eerlijk, maar wij hebben geen penning op zak; wij komen uwe hulp inroepen. Zie mijn'armen makker: hij heeft een kaal hoofd, niets dekt hem tegen de koude des nachts; indien gij hem uwe prachtige tok wildet leenen, zouden wij u zeer dankbaar zijn.

— Mijne dappere vrienden, antwoordde de graaf, met eene vaste stem, gij verstaat u zoo goed in het vragen, dat men dadelijk het ambacht kent, hetwelk gij uitoefent. Het spijt mij u te moeten zeggen, dat ik u noch wil, noch kan verpligten. Ik ook ben te oud om blootshoofds te gaan, zonder zware toevallen te vreezen. Dus, brave edellieden van Galicia, weest zoo goed mij bij volle daglicht in mijn paleis te komen bezoeken: indien

gij waarlijk brave lieden zijt, zult gij eene beurs vol goud krijgen; doch zoo gij schurken zijt, dan zal ik u doen ophangen. »

Bij het hooren dier woorden dreigde Fernando den graaf met zijnen dolk, en vroeg hem dringend zijne tok.

Graaf de Palma zag de roovers met eenen vasten blik aan, en eene beurs met geld uit zijnen gordel trekkende, zeide hij: » Neemt dit geld, en vlugt in allerhaast, voor dat de justitie u bereike. »

— Dank, edele heer, hernam de kapitein; wij nemen uwe beurs aan en laten u uwe tok; wij verzoeken u enkel ons de agraaf te geven, die uwe pluim vasthecht.

— Ellendigen, riep de graaf, denkt gij, al heeft de ouderdom mijne krachten verminderd, dat ik mij door u zal laten plunderen. Indien gij mij wilt dwingen, zal ik mij tot den laatsten druppel bloeds verdedigen. »

De graaf trok zijnen degen en er ging eene schrikkelijke worsteling beginnen, toen Alberto te voorschijn kwam, en terwijl hij zijnen reisstok met eene krachtige hand zwaaide, riep hij den graaf toe: » Moed, edele heer! moed! er komt hulp! »

De onverwachte verschijning van dien jongman, bragt den schrik onder de roovers; maar de kapitein, een pistool uit zijnen gordel halende, rigtte den tromp op Alberto.

» Mik juist, want zoo uw wapen mist, zijt gij des doods! » riep de jongeling, die op den aanvoerder toesprong.

Het wapen ging niet af en terzelfder tijd viel de roover, onder den stokslag op den grond.

Toen Alberto een der schurken op den grond zag liggen, begon hij luidkeels te roepen, alsof hij buiten de kapel hulpmakkers had.

De andere roovers, hunnen kapitein sterk gewond ziende, verloren den moed. Zij namen hem op hunne schouders en ontvlugtten de kapel, onder het uiten van lasteringen en vervloekingen.

De graaf viel voor het altaar op de knieën en gaf den Heere lof voor zijne wonderbare redding. Achter hem knielde Alberto, die God dankte, dat hij hem in zijne onderneming had bijgestaan.

De oude ridder naderde zijnen verlosser, en hem warm de hand drukkende, zeide hij:

» Ik dank u, mijn brave jongen, voor de dienst, die gij mij bewezen hebt; gij hebt als een dapper man gestreden. Zeg mij, van welk land zijt gij? »

Alberto nam zijn hoofddeksel eerbiedig af en zich buigende, zeide hij: Heer, ik ben in de bergen van Valencia opgevoed. Al wat ik bezit is hier in dit kleine pakje; maar echter ben ik rijker dan gij wel denkt: ik heb moed, gelatenheid en, Gode zij dank, een zuiver geweten.

— Hoe is uw naam?

— Alberto Flores.

— Alberto Flores, herhaalde den graaf, terwijl hij den jongen reiziger opmerkzaam gadesloeg; wat is uw voornemen?

— Ik heb mijn leven niet eenzaam in de bergen willen doorbrengen, waar ik zoo lang gebleven ben als mijn oude vader leefde. Thans is hij dood, en ik heb besloten dienst te nemen in het spaansche leger.

— Gij zijt een dappere jongen; ik hoop, dat wij elkander niet voor de laatste maal gezien hebben. »

De graaf trok een ring, met robijnen bezet, van zijnen vinger, en zeide tot den jongeling,

toen hij hem dezen aanbood: » Neem dezen ring als eene herinnering aan de gebeurtenissen van dezen nacht. Wees altoos, zoo als heden, goed, braaf en eerlijk. Vaarwel, het uur roept mij, en ik kan niet langer bij u blyven. Dat de hemel uwe onderneming zegene. »

De oude veldheer greep daarop de hand des jongelings, drukte ze warm in de zijne, en trad haastig de kapel uit. Alberto bleef een geruimen tijd beweegloos staan, de oogen naar de zijde gekeerd, waar de graaf verdwenen was. Plotseling hoorde hij iets aan zijn pakje klinken: hij bemerkte dat de vreemdeling er eenige dubloenen op gelegd had, zonder te wachten, tot dat Alberto hem bedankte.

De jonge kolenbrander knielde voor het altaar neder en dankte den hemel, dat hij hem het middel had gegeven eene goede daad te doen.

Hij nam zijn' reis-stok en zijnen zak op, en begaf zich op weg.

XI.

Het verblijf der roovers.

Cesario zat in eene herberg, nabij de poorten van Toledo, en dronk, terwijl hij de terugkomst zijner gezellen afwachtte. — » Wat toeven zij toch lang, zeide hij. Lazarillo had mij beloofd bij het krieken van den dag hier te zijn : ziedaar vier uren dat ik hem wacht, en nog komen zij niet. Arme meester ! uwe reis naar de kapel is u zonder twijfel duur te staan gekomen ! Als die deugnieten hem maar niet gedood hebben !.. Het zou mij leed doen ; het ware eene misdaad, die geheel mijn leven op het geweten zou wegen. En toch hoe kan ik schuldig zijn aan die misdaad. Ik heb Lazarillo slechts het nachtelijk bezoek in de eenzame kapel toevertrouwd, op voorwaarde, dat zij hem maar zouden berooven van zijne juweelen, en men zijn leven ongedeerd zou laten... Als die ellendigen eens met mijn geld op de vlugt waren.»

Bij deze woorden stond hij driftig op, en liep haastig de kamer door. Hij dronk met lange teugen, om zijn ongeduld te bedaren, en werd weldra dronken. Dewijl hij een groot babbelaar was en hij zijne tong niet bedwingen kon als hij buiten rede was, begon hij de voorbijgangers te roepen, opdat zij met hem zoude komen drinken.

In zulk oogenblik kwam Alberto daar voorbij. Naauwelijks had hem de oude knecht gezien of hij riep hem in. Aan het venster gezeten, zong de dronkaard, met eene scherpe en bevende stem :

Reiziger, kom ; want hier vloeit steeds de wijn,
Ziet gij hem dan in mijn beker niet kralen,
Hier is genoegen en vreugde te haken !
Wil toch zoo stuursch en zoo ernstig niet zijn.
Bij, die den wijn niet den eerzang wil geven,
Is toch niet waard onder menschen te leven!
Drinken! o drinken, wie weedt het ooit moê!
Drink van den morgen, tot d'avondstond toe.

De jonge kolenbrander zag den ouden knecht met verachting aan, schudde het hoofd en wilde voorbij gaan toen Cesario hem riep: » Hoor eens jongeling, gij zijt uit Valencia ; ik zie het ; kom, ik wil u een belangrijk geheim mededeelen, maar gij moet mij beloven te zwijgen. »

Een geheim voorgevoel verhief zich in Alberto's ziel ; hij herinnerde zich de zamenspraak van de roovers in de kapel, en om zijnen twijfel te doen ophouden, trad hij de herberg binnen. Cesario bood hem een glas aan, en Alberto dronk op zijne gezondheid, zonder dat zijn gelaat de onrust zijner ziel verried.

Cesario streek hem toen langs de kin en riep, terwijl hij een schaterlach liet hooren : » De hemel vergeve het mij; maar die groote knaap heeft nog geen schijn van baard ; daarom verstaat hij zoo slecht het drinken. »

Alberto, over de gemeenzaamheid van den ellendigen dronkaard verstoord, stiet hem zoo woest van zich af, dat hij onder de tafel rolde. Wel verre van kwaad te worden over dien val, stond Cesario al lagchende op, en

zeide : » Gij zijt een sterke knaap ; het doet mij genoegen met u kennis gemaakt te hebben.

» Hier, waard ! riep hij den herbergier toe, die zich aan den haard met eenig huiswerk bezig hield ; geef dien jongen eens een goeden teug : doch onder voorwaarde, dat ik betaal... Welnu, zeg mij nu eens, myn allerbeste, wie gij zijt en van waar gij komt ?

— Ik ben een kolenbrander uit de bergen van Valencia.

— Bravo ! gij zijt juist de man, dien ik noodig heb. De kolenbranders van Valencia zijn goed voor eenen aanslag ! Zij hebben een' reiziger in een ommezien uitgeplunderd. »

Cesario ledigde zijn glas zonder dacht te slaan op de verontwaardiging, met welke Alberto deze woorden ontving. Deze herstelde zich dadelijk, en liet den ouden huichelaar op zijn gemak voortspreken, ten einde het geheim te vernemen, dat hem was toevertrouwd.

— Welnu, oude, zeide Alberto op eenen gemeenzamen toon, terwijl hij met Cesario klonk, als gij zooveel van de kolenbranders van Valencia houdt, waarom deelt gij mij

dan niet dadelijk uw geheim mede? Indien gij enkel spreken wilt van drinken, vaarwel dan; mijne zaken roepen mij te Toledo.

— Alvorens u mijn geheim te zeggen, zou ik wel wenschen u bij den barbier te zenden, om u wat bloed af te trekken; die kleine heelkundige bewerking zal uwen geest een weinig tot bedaren brengen. Zie... zoo zijn die jonge lieden... Het is hetzelfde met kapitein Bambino, dat is er ook een van Valencia! Niemand beter dan hij, kan een dolksteek geven; maar in den raad... o daar is hij geen knip voor den neus waard.

Cesario weidde toen zijne blikken in de zaal rond, en ziende dat de waard zich nog altijd met zijn huiswerk bezig hield, zeide hij zacht tot Alberto: » Ik moet eerst dien man wegzenden. Hoewel wij dagelijks hier komen en hij een stout handlanger is, heeft hij geene krachtdadigheid als hij dronken is. Hij kent vele onzer ontwerpen, doch hij weet niet alles, en vooral weet hij niet, wat ik u ga vertellen. Maar neen, volg mij liever, neem uw glas, en wij zullen op de bank aan de deur gaan zitten. Wij hebben het gezigt

op het bosch, van waar ik mijne makkers wacht.»

Alberto volgde Cesario en beiden zetteden zich op eene bank neder. De oude knecht scheen, alvorens te spreken, eenigzins zijne rode terug gekregen te hebben. Hij beschouwde zijnen gezel met eenen vasten blik, en zeide, terwijl hij hem driftig bij de hand greep: » Kolenbrander, kan ik mij op u vertrouwen?

— Wat zegt gij, riep Alberto, op eenen verbitterden toon? Waarom hebt gij dat wantrouwen tegen mij, nu al hetgeen gij mij gezegd hebt, mij uwe geheimen kennen doet, zoo goed als gij zelve ze kent! Maar ik zal u straffen over de achterdocht, die gij tegen mij hebt.»

Bij deze woorden greep Alberto zijne knodsachtigen stok en zwaaide hem dreigend boven Cesario's hoofd.

» Ho! ho! riep deze, bevende. Gij zijt de man dien ik hebben moet. Neem uw glas! Leve de kolenbranders van Valencia!»

Met tegenzin beantwoordde Alberto dien kreet: hij raakte de rand van het glas even met zijne lippen aan. Wat Cesario

aangaat, hij ledigde in een' teug zijnen beker en viel daarna wankelend op zijne bank terug.

» Luister, jongen, zeide hij; wij zijn met vijf goede vrienden : kapitein Bambino, Lazarillo, Fernando, Barbastro, en ik Cesario, oude en getrouwe schildknaap van graaf Rodrigo de Palma, die over eenigen tijd uit de ballingschap is gekomen. Ik wil u de plaats doen vervangen van onzen kameraad Almagro, die te Saragossa, helaas! in den bloei zijns levens... opgehangen werd. Sinds langen tijd bevoogen wy de schatten van den graaf; wij hebben al dikwijls tegen hem zamengespannen; maar wij kunnen niet volkomen gelukken. Ik heb wel, zooveel als mogelijk is, genegenheid jegens hem geveinsd; maar ik heb al zijne achting nog niet kunnen winnen, zoodat wij op die rijke prooi de hand nog niet gelegd hebben. Vroeger had ik hem aangeklaagd; maar de staat was ons te behendig. Nu zijn hem alle zijne goederen terug gegeven, en hij is tot bevelhebber benoemd van een regiment, dat naar Duitschland vertrekt. Ik had niets anders te doen, dan de trouwe dienaar te spelen; ik ben hem genaderd, heb zijne

ongelukken beschreid... en hij nam mij weder in dienst... Maar ik verveel u, ging Cesario voort, terwijl hij zijn glas ledigde, ik verveel u door u die lange geschiedenis te verhalen, die gij naderhand in alle omstandigheden kennen zult... wanneer gij van de onzen zijn zult. Ik zal u thans kortelings zeggen, dat zoodra mijn meester in het bezit zijner goederen was teruggekeerd, het denkbeeld bij mij en mijne kameraden opkwam, ons meester te maken van zijne juweelen. Men moest eene gelegenheid vinden, om er hem op eene veilige plaats van te ontdoen. Deze bood zich als van zelve aan. Gisteren zeide mij de graaf dat hij ging vertrekken, doch dat hij eene laatste bede wilde uitstorten in de eenzame kapel van het bosch. Ik berigtte die goede tijding aan mijn' vriend Lazarillo. Op dit oogenblik komt de graaf mistroostig te Toledo terug, terwijl ik de terugkomst mijner kameraden, met rijken buit beladen, afwacht.

» Zie, mijn allerbeste jongen; ik word oud; de ouderdom geeft aan mijnen geest nu en dan eene kinderlijke naauwgezetheid en hersenschimmige vrees. Ik moet een'

jongeling hebben, zoo als gij, om mijne plannen goed en behoorlijk uittevoeren. Gij moet mij bij den graaf vervangen; want ik voor mij kan niet meer terugkeeren, en gij zult alzoo de betrekkingen met mijne kameraden onderhouden.»

Cesario hield op met spreken en lodigde zijn glas om zijne verdroogde keel te lesschen.

Alberto schudde het hoofd en hem aanstarende zeide hij: »Als uw aanslag niet gelukt, vrees ik, dat gij en uwe makkers de slagtoffers zijn zult van uwe onderneming.»

De oude zondaar zag Alberto met wantrouwen aan, alsof hij vreesde te veel gesproken te hebben. »Waarom denkt gij, jongeling, dat de aanslag zou mislukt zijn?»

In plaats van te antwoorden, zwaaide de kolenbrander zijnen stok op eene zonderlinge wijze rond; zijne spieren zwollen op; zijn gelaat had een dreigende uitdrukking, het geen op Cesario een diepen indruk deed. Hij staarde met angst den jongen Alberto aan.

Eensklaps sprong Alberto op, en hem woedend aanziende, riep hij uit: »Oude schelm! ik kan u zeggen, dat uw eerloos komplot mislukt is, omdat ik gelukkig genoeg geweest ben den graaf de Palma te redden.

— O God! riep Cesario; ik ben verraden.»

Juist op dit oogenblik kwamen de drie bandieten aan; Cesario riep ze te hulp.

»Ja, komt! schurken! riep de jongeling, de justitie zal u weldra voor uwe misdaden straffen, zoo als de graaf het u voorzegd heeft. Wat mij aangaat, ik zal hem berigten dat hij eenen eerlooze, die zijnen ondergang zwoer, zijn vertrouwen schonk.»

Voor dat de bandieten aan de deur der herberg gekomen waren, had Alberto zich haastig verwijderd, om Toledo te bereiken.

»Alles is ontdekt! zeide Cesario.

— Ik geloof het wel, dronkaard, antwoordde Lazarillo, gij hebt u weder aan uwe praatzucht overgegeven.

— Wat kon ik er aan doen? hernam Cesario; toen ik wist dat hij een kolenbrander van Valencia was, dacht ik dat hij noodzakelijk tot de onzen behoorde.

— Gij hebt u bedrogen, oude domkop! hernam Fernando; het is dezelfde die dezen nacht onze onderneming deed mislukken, en kapitein Bambino nedervelde.

— Haasten wij ons te vlugten, riep Bar-

bastro tot zijne gezellen : er is hier geene veiligheid meer voor ons; weldra zal men onze voetstappen ontdekken. Cesario zal voor Bambino zorg dragen. Wat ons aangaat, wij gaan naar Duitschland onder de oproerigen dienst nemen : als het oproer gestild is, zal het ons gemakkelijk zijn terug te komen.

— Voor dat wij vertrekken, zeide Lazarillo, zullen wij het pakje, dat die snaak heeft achtergelaten, eens onderzocken. »

Hij opende den reiszak van Alberto en trok er een oud kleedsel uit, dat hij met verachting wegwierp; daarna een kerkboek, met zilveren sloten. » Wij zullen er het zilver afrukken ; het zal ons dienen om verder te komen. Wat het boek aangaat, dat zullen wij aan den kapitein overlaten. Cesario zal het naar zijnen zin kunnen uitleggen. Misschien zullen die twee oude zondaars bekeerd zijn, en zullen wij, bij onze terugkomst, kluizenaars vinden in plaats van vrolijke knapen.

Deze spotternij werd met algemeen gelach ontvangen, en terwijl zij den ouden dronken Cesario medesleepten, bereikten zij het bosch waarin zij verdwenen.

XII.

De verzoening.

In den morgen, welke het tooneel in de kapel opvolgde, zat de oude graaf de Palma in zijn vertrek; hij dacht aan het gevaar van den verloopen nacht en over zijne wonderbare redding. Het speet hem dat hij den jongen kolenbrander niet had mede genomen; want zulke karakters ontmoet men zelden in de regimenten en zij zijn kostbaar, om te behouden. » Als die brave jongen, dacht hij, hier geen dienst kwam nemen? Of wel als hij verontwaardigd was over dengene, die hem alleen aan de wraak van

de roovers overliet, nadat hij door hem gered was? Indien de bandieten eens waren teruggekeerd en hem vermoord hadden! »

De graaf schelde om Cesario te doen binnenkomen. Maar een ander dienstbode trad voor en zeide aan zijnen meester, dat de oude dienstknecht vroegtijdig het paleis verlaten had om het graf zijner meesteresse te gaan bezoeken.

» De brave man! zeide de graaf, eene traan van de wangen wisschende. Haast u, vervolgde hij, de straten der stad te doorloopen, en als gij een jongeling ontmoet, met blonde krullende lokken, het aangezigt glanzend van frischheid, hooge gestalte, krachtig ligchaam, gekleed als een kolenbrander van Valencia — dan zult gij hem vragen, of hij dezen nacht niet in de kapel in het bosch is geweest. Indien hij bevestigend antwoordt, zult gij hem hier geleiden. »

De dienstbode ging heen, en onmiddellijk kwam er een ander melden, dat een jong kapitein van Madrid gekomen was, en hem verlangde te spreken.

De graaf beval, dat hij zou binnen geleid worden. Juan de Mendoza trad in het ver-

trek. Hij maakte eene diepe buiging voor den veldheer en gaf hem een verzegeld perkament over: » Vergeef mij! edele heer, dat ik u zoo vroegtijdig kom storen, doch ik moest, alvorens dat gij vertrokt, eene zending, mij door mijnen vader opgelegd, bij u volbrengen. Ik heb lang naar berigten van u gewacht, en het is slechts sinds eenige dagen dat ik vernam, dat gij u weder aan het hoofd van uwe krijgsknechten bevondt.

» Ik ben de zoon van uwen vijand, graaf de Mendoza; doch alvorens te sterven, heeft hij zich met u verzoend, en mij verzocht u dezen brief, ten teeken van opregtheid, ter hand te stellen. Zijne laatste woorden waren: Dat de vijandschap, die tusschen onze beide familiën bestaan heeft, uitgedoofd zij, en dat de verbindtenis, die er zal ontstaan, op mijn graf plaats hebben. »

De graaf was ontroerd bij die woorden; hij greep de hand des jongelings en drukte ze hartelijk. Hij wilde den jongeling bij zich houden; doch Juan antwoordde, dat hij moest vertrekken, terwijl zijne keurbende reeds op weg was; maar dat de verzekering, dat alle haat in zijn hart was gebluscht,

hem voldoende was. » Wij zullen elkander, na het einde des oorlogs, wederzien, zeide hij.

— En eene eeuwige verbindtenis sluiten. » hernam de graaf, de hand des jongelings op zijne borst drukkende.

Toen de jongeling vertrokken was, opende de graaf den brief om te zien wat zijn vijand hem schreef. Hij las :

» Graaf Rodrigo de Palma, als gij dezen brief zult ontvangen, zal ik reeds in het graf mijner voorvaderen rusten. Het zal een waarborg zijn, voor hetgeen ik u zeggen zal.

» Onze voorouders waren vijanden en lieten ons hunnen haat erven ; niettegenstaande de vijandschap onzer twee familiën zoude ik er nooit aangedacht hebben u te vervolgen ; maar eens kwam een uwer trouwste dienaren, Cesario, tot mij, die mij zeide, op zijn geweten te kunnen verzekeren, dat gij eene poging tot moord tegen mij wildet begaan ; dat gij sinds lang de familie Mendoza benijdet en mijn dood alleen uw verlangen kon voldoen ; dat eensklaps, de invloed, welke wij aan het hof genoten, zoude vernietigd zijn.

» Bij deze berigten gevoelde ik de drift tot wraak en ik bedacht middelen om die slechte

ontwerpen te doen mislukken. Cesario was mij behulpzaam. Hebt gij de wraak der regtbank niet ? zeide hij mij. Hij zoekt de gunst van het geringe volk door aalmoezen ; hij windt het volk tegen het gouvernement op. Graaf de Mendoza, ging hij voort, ziedaar de feiten die gij aan den regtbank moet kenbaar maken en gij ontslaat u van uwen vijand zonder uwe handen te bezoedelen. Na dien pligt vervuld te hebben zal ik zonder brood zijn, doch ik reken op uwe dankbaarheid. Beloof mij de helft der goederen van graaf de Palma ; ik zal mij dan in een klooster begeven om het overige mijns levens voor mijnen ouden meester te bidden.

» Ik volgde dien raad en klaagde u aan. Gij hadt het geluk, door eene snelle vlugt, den dood, die u dreigde, te ontsnappen. Ik heb thans berouw over hetgeen ik tegen u deed en ik smeek u, mij niet te vervloeken, op het oogenblik dat de dood mij treffen zal. Vergeef mij, zoo als ik u vergaf. Eens zullen wij elkaar in den hemel wederzien, beiden de barmhartigheid des Heeren waardig. »

Toen de graaf dien brief gelezen had,

beefde zijne hand ; hij liet denzelve vallen. In een oogwenk zag hij de helsche kuiperij van Cesario tegen hem. » Ik heb dan een bandiet in mijn paleis ! » riep hij woedend.

Hij riep vervolgens zijne knechten, en gaf hun bevel Cesario, levend of dood, voor hem te brengen. Men zocht overal ; op het kerkhof, in alle voornaamste straten der stad : — doch men vond hem niet.

XIII.

De jonge vaandrig.

Op hetzelfde oogenblik kwam zich de jonge kolenbrander aan de poort van het paleis aan, en vroeg om bij den graaf Rodrigo de Palma binnen geleid te worden. Zoodra hij in zijne tegenwoordigheid was, zeide hij :

» Heer graaf, doe mij verzellen door eenige manschappen ; ik heb eene zamenzwering, tegen u gesmeed, ontdekt : de aanval in de kapel verbindt zich aan dat ijselijk komplot. Een uwer dienaren, een schurk die in de misdaad grijs geworden is, is een afgezondene der bandieten. Men kan ze nog ver-

eenigd vinden in eene herberg buiten de stad. Er is geen oogenblik te verliezen ; geef mij uwe wachten. »

De graaf plaatste zich aan het hoofd van twaalf soldaten, en ging naar de herberg, die Alberto aangewezen had. Toen zij daar kwamen, waren de schurken vertrokken ; de huisbaas alleen zat half dronken bij het vuur.

Alberto duidde hem aan als een der medepligtigen van de bandieten en verklaarde, dat hij zeggen kon, in welke plaats zijne makkers zich bevonden.

De herbergier, die den kolenbrander aldus hoorde spreken, begon te weenen, en bevestigde met de plegtigste eeden , dat hij niets van het gebeurde wist ; dat hij de roovers slechts in zijn huis ontving, omdat zij groote vertering maakten ; dat zij echter ditmaal waren heen gegaan zonder betalen, even als den ouden Cesario, en zij in allerijl de vlugt naar den kant van het bosch genomen hadden.

Het verhaal van den herbergier had veel schijn van waarheid, daarom wilde Alberto dadelijk alle hoeken van het bosch, met de

twaalf soldaten, doorzoeken ; maar de graaf hield hem tegen.

» Mijn vriend, zeide hij tot Alberto', matig uwen ijver. Het uur van het vertrek nadert ; ik moet mijn regiment verzamelen en vertrekken. De vagebonden hebben op die omstandigheid gerekend, om mij aan te vallen; zij wisten dat ik ze niet kon vervolgen. Eerlooze Cesario ! ging hij na eenige oogenblikken stilzwijgens voort , volvoer uwe misdaden ; ellendige bedrieger, die geheimen, welke ik u vertrouwde, tegen mij gebruikte. De hemel zal u eene schrikkelijke straf voorbehouden. Wat mij aangaat, ik vergeef u het kwaad, dat gij mij hebt aangedaan, en ik zal van den hemel vragen, dat hij jegens u niet te streng moge zijn. »

De graaf, door Alberto en de soldaten vergezeld , keerde naar de stad terug ; hij zond dadelijk berigt aan de justitie , haar aanbevelende de schurken ten spoedigste te vervolgen.

» Jongeling, zeide de graaf tot Alberto, hem oplettend beschouwende : gij hebt mij het leven gered ; ik dank er u voor. Ik wil u aan mijnen persoon verbinden. Wij gaan

in een vijandelijk land, en ik zal er het voorwerp zijn van kwaadaardige aanvallen van de oproerigen. Zeg mij ronduit : wilt gij met mij vertrekken ?

— Ja, heer ! » antwoordde de jongeling nederig.

De graaf kon eene opwelling van vreugde niet weêrhouden, bij de gedachte dat hij den heldenmoed van den jongen kolenbrander zou kunnen beloonen. » Ik geef u eene vlag, vervolgde hij : hij,die zooveel moed aan den dag legt om zijnen naasten te redden, is waardig den standaard van het regiment te dragen : gij zijt mijn vaandrig. »

Alberto's vreugde was zoo levendig, bij het hooren dier woorden, dat hij op de knieën viel en uitriep : » O, edele heer ! die gunst is te groot voor eenen armen kolenbrander ! »

De graaf hief hem op, en na hem te hebben aangemaand, nooit af te wijken van de edele gevoelens, welke hij aan den dag gelegd had, bood hij hem zijne wapenbroeders aan.

Een dagorder verkondigde het regiment, dat men marschvaardig was, en beval het

de dapperheid en de krijgstucht aan. De trompet klonk voor het vertrek.

Onder die toebereidsels, smeekte Alberto van God, dat hij hem nooit zijne genade zou onttrekken, alle zijne onderneemingen zoude zegenen en hem verdedigen tegen alle ingevingen des boozen.

De jonge held, in zijn vertrouwen op God gesterkt, plaatste zich aan het hoofd der troepen en men vertrok.

XIV.

De nieuwe kolenbrander.

Zes maanden geleden had Alberto het dal verlaten, en sedert dien tijd heerschte de diepste droefheid in het kasteel. Somtijds deed Blanca de snaren der mandoline trillen, welke de jonge kolenbrander haar ter herinnering gegeven had.

Na het vertrek van Alberto had de gravin de Mendoza aan haren zoon geschreven, om hem aan te kondigen, dat de jongeling, na den dood van zijnen ouden meester, het dal verlaten had, om dienst te nemen in eene keurbende, die naar Duitschland vertrok.

Zij verzocht haren zoon, hem in aanmerking te nemen en zooveel mogelijk zijne bevordering te bewerken.

Juan antwoordde zijne moeder, weinigen tijd nadat hij eene zamenkomst had gehad met den graaf de Palma. Het verhaal van den ontvangst, welke de jonge kapitein van den ouden krijgsman genoten had, deed de beide vrouwen hopen, dat hij haar, na den veldtogt, in haar paleis zou komen bezoeken: want zoo luidde de belofte aan Juan gedaan, en dat daar, op het graf van den graaf, een eeuwig bondschap tusschen de beide familiën zou worden gelegd. Alberto was nog niet in Madrid te zien geweest, en alle pogingen om hem te vinden, waren vruchteloos gebleven; hij zeide dat hij zijne nazoekingen zou voortzetten en niets zou nalaten om den makker zijner jeugd nuttig te zijn. Juan berigtte, dat, het land in krijgswoeling verkeerende, de betrekkingen ook afgebroken zouden worden, en hij misschien haar eerst tijding zou kunnen geven als de oorlog geëindigd was.

Die brief had eene levendige vreugd in het kasteel doen ontstaan; echter was men on-

rustig bij het vernemen, dat Juan den jongen kolenbrander nog niet ontmoet had.

De hut, door den ouden Camillo bewoond, was nog altijd ledig; maar de weldadige gravin had de belofte, aan Alberto gedaan toen hij afscheid nam, niet vergeten, namentlijk: dat de hut aan een vroom man zou gegeven worden, die zoude belast zijn om het graf van Camillo te verzorgen.

» Blanca, zeide zij eens tot hare dochter, die mijmerend aan de werktafel zat; het is tijd dat ik de belofte van Alberto vervul. Ga Alonzo halen, opdat ik met hem over deze zaak spreke.»

Het jonge meisje kwam weldra met den ouden opzigter terug.

» Mijn waarde Alonzo, zeide hem de gravin, ik zou ter huwelijksgift de hut van den ouden Camillo, aan eenen braven en eerlijken jongen der nabuurschap willen geven. Zeg mij op wien ik mijnen keus vestigen moet.

— Edele vrouwe, antwoordde Alonzo, kent gij den jongen Predro niet? Het is de zoon van een der eerlijkste bewoners van het naburig dorp. Hij is arm; maar van eene beproefde

regtschapenheid; sedert verscheidene jaren leeft zijn vader van het werk zijner handen. De arme jongen heeft het somtijds zeer hard, ik heb hem dikwijls gezien, het aangezigt van zweet druipend, zonder dat hij één klagt liet hooren. Pedro zoude de jonge Papita, een zoo deugdzaam als eerlijk meisje, willen trouwen. Ongelukkig voor deze jonge menschen, zijn zij beiden zoo arm, dat zij niet durven huwen, en de schoonmoeder van Papita, hoewel zij hare schoondochter gaarne buiten de deur zou zien, wil haar niets geven. Pedro weet niet waarheen zich te wenden. Hij heeft alle vrolijkheid verloren. Ik geloof dat hij een ernstig plan heeft, want elken morgen zie ik hem de ophaalbrug naderen; doch hij gaat weder terug, alsof hij niet tot in het binnenplein durfde komen. Welligt heeft Pedro van het voornemen van den jongen kolenbrander hooren spreken, en is dit de reden, die hem aandrijft, zich voor u aan te bieden.

— Welnu, Alonzo, wat denkt gij dat wij zouden moeten doen.

— Mevrouw, geef hem de hut; ik sta borg voor zijne eerlijkheid.

— Breng hem hier, » zeide de gravin. Zij belastte tevens hare dochter den vader van Pedro en de jonge Papita te gaan halen. Blanca verwijderde zich spoedig, en de oude Alonzo, die niets wist van hetgeen men voorbereidde, ging langzaam den trap af, aan het genot denkende dat de jonge Pedro ging smaken.

Alonzo den jongeling aan den ingang van het binnenhof gezien hebbende, gaf hem een teeken om te naderen en geleidde hem in het vertrek der gravin. De arme jongen bleef verlegen achter Alonzo staan, zonder te durven naderen. Toen de gravin zijne verlegenheid zag, gebood zij hem dit, op eenen welwillenden toon : » Pedro, zeide zij, Alonzo, wien ik in alles vertrouw, heeft u mij bijzonder aanbevolen. Ik weet dat gij met prijsselijken moed arbeidt om uwen ouden vader te ondersteunen, en dat thans uwe grootste smart is, niet te weten, hoe gij u aan Papita zult kunnen verbinden. Troost u mijn vriend ; Papita zal uwe vrouw zijn en ik geef u tot huwelijksgift, de hut die de jonge kolenbrander voor zijn vertrek bewoonde. »

Bij het hooren dier troostende woorden kon Pedro zijne ontroering niet verbergen. Hij wierp zich voor de gravin op de knieën en drukte zijne dankbaarheid zoo treffend uit, dat zij moeijelijk te beschrijven is.

» Pedro, hernam de gravin, Alberto heeft twee voorwaarden aan die gift gesteld : gij moet vooreerst door een steenen kruis het houten kruis vervangen, hetwelk aan Camillo's graf staat ; en de bloemen, welke hetzelve overdekken, verzorgen. »

Pedro's vreugde was zoo groot, dat hij geen antwoord kon vinden ; de blijde uitdrukking van zijn gelaat was de eenige toestemming die hij aan den wil van Alberto gaf.

Op dit oogenblik trad Blanca met den ouden vader en Papita binnen. Toen Pedro hen zag binnentreden, wierp hij zich in de armen van zijnen vader en de hand van het meisje drukkende, zeide hij : » Duerbare Papita, wat zijn wij gelukkig ! de edele vrouw geeft ons de hut van het bosch. »

De gansche familie dankte de gravin voor hare goedheid en verwijderde zich.

Eenige dagen daarna maakte men in het dal toebereidsels voor hun huwelijk.

XV.

De eerlijke kolenbrander.

Acht dagen na den huwelijks-dag, trad Alonzo in de kamer der gravin en zegde :

» Edele vrouwe, ik weet niet wat de nieuwe kolenbrander te verlangen heeft. Naauwelijks heeft Pedro van u verkregen wat hij wenschte, of hij zwerft weder rond het kasteel en vraagt dringend om u te spreken. Ik heb hem gevraagd waarom hij kwam, hem zeggende, dat hij u lastig zou kunnen zijn ; maar hij dringt aan bij u te worden toegelaten , en beweert dat hij u belangrijke zaken mede te deelen heeft.

— Welnu, mijn waarde Alonzo, antwoordde de gravin, over de verwondering van den ouden opzigter lagchende : doe hem binnenkomen. »

Pedro werd binnengelaten ; hij had een dik pak onder den arm en eenen verzegelden rol in de hand.

» Wat nieuws, mijn beste Pedro ? vroeg hem de gravin. Welk pakje draagt gij daar onder den arm ?

— Ik weet het zelf niet, antwoordde de kolenbrander ; het is waarschijnlijk, dat deze verzegelde rol het u zal leeren. »

Bij het zeggen dier woorden deed hij het pak los en de beide vrouwen stonden verbaasd, toen zij zagen dat er diamanten, paarlen, kostbare steenen, armbanden, en ringen in waren, en bij dit alles eene lederen beurs met goud gevuld.

— Waar hebt gij die dingen gevonden, beste Pedro, vroeg de gravin.

— Waar ik ze niet zocht. Verbeeldt u dat er in het midden der hut, welke ik aan uwe goedheid verschuldigd ben, een eikentronk staat, waarop eene plank genageld is, die tot tafel dient. Papita vond dit meubel te

leelijk en verzocht mij, twee dagen geloden, hetzelve door eene ligte tafel te vervangen. Dezen morgen greep ik mijne bijl, om aan het verlangen mijner vrouw te voldoen. Ik ontnagelde eerst de plank en spleet daarna den boomtronk. Bij iederen slag hoorde ik een' zilverklank, die mij zoo sterk verwonderde, dat ik aan eenen boozen geest dacht; ik zette echter mijn werk voort en op het oogenblik dat de stam geheel gespleten was, vielen er uit een ebben houten kistje, met naker ingelegd, en dat door denzelfden slag in stukken was gesprongen, de juweelen, die gij daar ziet. Deze rol was er bij, Pedro, mijn lieve Pedro, riep Papita; nu zijn wij rijk, rijk voor altijd! — Dat goed behoort ons niet toe, Papita, antwoordde ik, en wij mogen het niet bewaren. Ik ga die rijkdommen naar het kasteel brengen. De edele vrouw zal ongetwijfeld kunnen ontdekken, wien zij toebehooren. — Gij hebt gelijk, zeide mijne vrouw, bezorgt ze onmiddelijk. — Ik heb mij op weg begeven en hier ben ik nu met mijnen gevonden schat.

— Gij hebt als een eerlijk man gehandeld, Pedro, zeide hem de gravin, en ik zie thans

dat gij den voorkeur waardig zijt, dien ik u gegeven heb. Neem dit klein geschenk aan, ter belooning van uwe regtschapenheid.»

De gravin de Mendoza legde eene beurs met honderd dubloenen in Predo's hand en Blanca gaf hem voor Papita een schoon gouden halssnoer, dat zij op de feestdagen zou dragen.

Was de arme kolenbrander verwonderd geweest over de ontdekking — hij was zulks nog meer over de edelmoedigheid der gravin. Hij groette zijne weldoensters met eene lachwekkende overijling en snelde uit het kasteel om Papita zijn geluk te gaan aankondigen.

Zoodra Pedro vertrokken was, nam de gravin de geheimzinnige rol en zeide tot hare dochter: » Wij zullen zien aan wien deze juweelen toebehooren. Zij verbrijzelde het zegel en vond weldra een klein stuk perkament, door de hand van Camillo beschreven. Zij las:

» Dierbare Alberto, in geval eene onvoorziene dood mij van u zoude wegrukken, voeg ik bij de stukken, die mij uwen vader heeft achtergelaten, mijnen en uwen naam, welke ik uit voorzigtigheid veranderd had.

» Gij zijt echt en wezentlijk de zoon van graaf de Palma. Dat God uw huis beschermе, wanneer uw oude meester, Fernando d'Arias, leeraar aan de universiteit van Salamanca, niet meer zal zijn. »

De gravin las vervolgens het perkament, door den vader van Alberto beschreven.

» Dierbare Lorenzo, wanneer u dit bewijsstuk zal in handen komen, zult gij uw zestiende jaar bereikt hebben. Ik heb u, op den ouderdom van vier jaren, op den feestdag van Santiago, aan mijnen trouwen vriend, Fernando d'Arias, toevertrouwd, omdat hij u in de vergetelheid zou opvoeden; maar echter zoodanig, dat gij eens den rang, welken u wacht, zult kunnen bekleeden. Hij moest u zorgvuldig het geheim van uwe edele afkomst verborgen houden: dit is mijn stellige wil. Want indien gij uw geheel leven in den toestand, waarin gij u bevindt, moest doorbrengen, dan is het beter dat gij onbekend bleeft met uwe geboorte. God alleen, die mijne onschuld kent, weet hoe lang mijne ballingschap zal duren en wanneer wij elkander zullen wederzien. Als gij uw zestiende jaar zult bereikt hebben en gij uw lot zult kunnen verduren, hoedanig het dan ook zijn moge, zal uw voedstervader u de kostbare voorwerpen ter hand stellen, die ik in den haast vergaderd heb, en u de reden onzer scheiding doen kennen. Bij middel der adelbrieven, die ik hier bij voeg, zult gij, in een gunstiger tijdstip, aan het hof van Madrid uwe edele geboorte doen kennen. Ziedaar alles, mijn zoon, wat de overhaaste vlugt mij u kan doen zeggen.

» Mijn zegen ruste op u.

» Graaf Rodrigo de Palma. »

Toen de gravin die lezing geëindigd had, vielen de verschillende stukken uit hare handen. Tranen stroomden over Blanca's wangen; maar het waren tranen van vreugde.

» Hoe! riep de gravin, Alberto was de zoon van graaf Rodrigo de Palma! Groote God! gij hebt het gewild, dat de zoon van onzen vijand in het midden onzer familie ontvangen werd, opdat de rampen, die ten gevolge zijner vijandschap met mijn' echtgenoot, op den graaf de Palma wogen, zouden verzacht worden, in den persoon van zijnen zoon, en door de vriendschap die wij voor hem gevoelen. »

Na die verrassende ontdekking zochten beide vrouwen duizende ontwerpen in hunnen geest om dat nieuws aan graaf de Palma en aan Alberto te doen kennen.

» Waarom, moeder, zeide Blanca hebt gij Alberto het dal laten vaarwel zeggen. »

De gravin troostte hare dochter, zeggende : » Uw broeder heeft ons beloofd, na het eindigen des oorlogs, den graaf hier te brengen, en wij hebben ook alle hoop, dat hij Alberto zal gevonden hebben. Indien hij hem niet gevonden heeft, zullen wij overal doen afkondigen, dat de kolenbrander Alberto, Lorenzo de Palma heet. Indien hij nog leeft en die goede tijding verneemt, zal hij zonder twijfel zich hier komen verheugen over de verandering, welke zijnen stand ondergaan heeft en tranen van dankbaarheid komen plengen op het graf van zijnen ouden meester. Dan, mijn kind, zal dit kasteel getuige zijn van de vereeniging der twee familiën. »

Blanca antwoordde niets ; maar dagelijks ging zij in de kapel, de terugkomst van Alberto van den hemel afsmeeken.

XVI.

Het gevecht.

De oproer was hevig in Duitschland uitgebarsten.

De landbouw en veeteelt waren bijna geheel vernietigd ; de weiden, waarop eertijds vele kudden graasden, waren door de ruiterij vertrappeld.

De steden leverden een droevig aanzien op. Zij waren, om zoo te zeggen vernield ; want men zag hier en daar de vervallen fabrieken, die eertijds hunne producten door de wereld zonden.

Zulke stad was belegerd door een regi-

ment, waarover graaf Rrodrigo de Palma het bevel voerde. Gedurende tien maanden hadden de belegerden dapper alle aanvallen wederstaan. Van beide zijden was er veel volk verloren; maar dewijl de Spanjaarden telkens versche troepen zagen aankomen, moesten die uitgehongerde inwoners eindelijk bezwijken.

Op eenen nevelachtigen morgen bereidden zich de spaansche troepen tot eenen nieuwen aanval, met eene des te grootere kracht, daar zij wisten, dat de stad zich moest overgeven. Binnen heerschte de stilte des doods. De vermagerde gezigten der krijgslieden, die soms voor de kanteelen verschenen, om de bewegingen der belegeraars gade te slaan, en de vertraging van het artillerie-vuur, deed genoegzaam zien, dat het oogenblik naderde, waarop het garnizoen zich op genade zou overgeven.

De nood werd aan twee zijden groot; een wapenheraut kwam uit de stad een blad perkament aan graaf Rodrigo de Palma afgeven. Hij voegde er bij, dat de overheden der stad hem een voorstel deden, dat over de stad moest beslissen. In eenen kring vergaderd las Alberto dit voorstel. Hetzelve bestond in drie stedelingen tegen drie Spanjaarden te doen strijden. Indien de Spanjaarden overwonnen, zoude men den graaf de sleutels der stad ter hand stellen: geschiedde het tegendeel, dan zou de graaf de Palma, een nieuw beleg verhoeden.

» Heer! riep Alberto, neem die voorwaarde aan, en sta mij toe dat ik de eerste der strijders zij.

— Weet gij niet, antwoordde de graaf, om hem van zijn voornemen af te brengen, dat, als de krijgslieden, door de stad gezonden, den zege behaalden, wij het beleg zouden moeten opbreken?

— Ik weet het, riep Alberto; maar ik vertrouw op God, en ik gevoel iets, voegde hij er bij, terwijl hij de hand op het hart legde, dat mij het welgelukken voorzegt.

— Dat Gods wil geschiede! » zeide de graaf na eenige oogenblikken zwijgens.

De wapenheraut vertrok en weldra klonken de trompetten, die de komst der duitsche strijders aankondigden. Zij waren vergezeld door twintig ruiters. Graaf de Palma plaatste zijne troepen, op hun naderen, in slagorde.

Toen het oogenblik van het gevecht daar was, poogde de graaf nogmaals Alberto van zijn besluit af te brengen ; maar hij was onwankelbaar :

» Heer, zeide hij, tot den generaal, de eer des lands is hier in de weegschaal, en ik zou aarzelen mijn leven aan hetzelve op te offeren. Neen, nooit zal zulke schandelijke gedachte in mijn' geest dringen ! Indien ik sterf in den strijd, dan zal ik gesneuveld zijn als een dappere en men zal eenige tranen storten op mijn graf ; verstiet ik deze gelegenheid, om te toonen, dat ik bekwaam ben mij-zelven voor den roem des vaderlands op te offeren, dan zou ik de verachting van mijne landgenooten op mij halen. De trompet kondigt de strijd aan, ik snel naar het veld van eer ; maar alvorens den degen te trekken, vraag ik u uwen zegen. »

De graaf strekte de hand over zijn hoofd uit en zegende hem. Ieder zijner makkers reikte hem de hand, en wenschte hem een gooden uitslag toe.

Op hetzelfde oogenblik klonk de trompet van de hoogte der muren. Een herauld riep : » De dappere Raimond is in het strijdperk. »

De spaansche trompet kondigde Alberto aan. De jonge held naderde zijne tegenpartij.

» Wees welkom, dappere kolenbrander, zeide deze op eenen spottenden toon. Houdt u goed ; want wij zullen vandaag onze achterstallige rekening, uit de kapel van Toledo, vereffenen. »

Alberto was verstomd ; niettemin bleef hij kalm bij den aanval en weldra rolde de aanvaller in het zand. Toen men den gekwetste wegdroeg, riep Alberto hem toe : » Vergeet den jongen kolenbrander van Valencia niet ! »

Graaf de Palma naderde den overwinnaar en hem de hand drukkende, zeide hij : » Gij hebt dapper gestreden ; maak plaats voor een' anderen. »

— Neen, edele heer ! aan mij komt de eer van die tweede ontmoeting toe. God is met mij ; ik ben zeker van de overwinning. »

De tweede strijder trad in het perk. De worsteling was lang en krachtig. Alberto bragt den strijder eene wonde aan den arm toe, en toen deze zijne krachten voelde verminderen, verklaarde hij zich overwonnen.

Te vergeefs wilde de graaf den moedigen jongeling tegenhouden. Hij wilde den derden

ook bestrijden. Alberto week niet terug, al riep hij hem toe : » Trotschaard, ik kom de neêrlaag mijner makkers wreken, en de uitslag, dien gij behaaldet in de kapel van Toledo, zal u duur te staan komen. » Alberto erkende het komplot der bandieten van Toledo. De strijd duurde lang ; eindelijk viel de derde ter aarde.

Wee en ach klonken van de muren der stad, en vreugdekreten verhieven zich in het spaansche kamp. Alberto wierp zich op de plaats zelve op de knïën en dankte den hemel voor de overwinning, die hij behaalde.

De spaansche bevelhebber naderde den overwinnaar en sprak,in bijzijn van alle wapenbroeders, de vleijendste lofspraak uit over zijnen heldenmoed.

De stad bragt de sleutels aan den graaf de Palma. Zoodra Alberto in de stad was, zocht hij zijne drie tegenkanters op ; doch zij waren verdwenen.

Eenigen tijd nadien vereerde de koning Alberto met een onderscheidend teeken en den rang van kapitein, en het was op het oogenblik dat graaf de Palma, hem hierover

dankbaar aan het hart drukte, dat de jonge kapitein de Mendoza de tijdingen bragt van eenen wapenstilstand. De ontmoeting der beide jongelingen was treffend. Allen bereidden zich om naar Spanje terug te keeren, en Alberto gevoelde zijn hart van eene zoete aandoening kloppen, toen hij aan zijne dierbare vallei, aan de edele vrouwen van het kasteel dacht. Hij wischte tranen uit de oogen, bij de herinnering aan het graf van Camillo.

XVII.

Het roovers-hol.

In het midden van een afgrijselijk hol, in het diepste der bosschen van Toledo verborgen, zaten Lazarillo, Fernando en Barbastro neêrslagtig bijeen. Na de noodlottige uitslag van het gevecht, hadden zij in eene ellendige hut de genezing hunner wonden afgewacht; daarna hadden zij zich op weg begeven, en waren op het tooneel hunner oude wanbedrijven terug gekomen.

Zoodra zij in Spanje waren, dachten zij aan hunnen toestand. De vrede bragt graaf de Palma en Alberto te Toledo terug. Deze laatste had hen erkend en hunne onvoorzigtigheid ging hen tot galgen-aas maken.

In deze droeve bedenkingen, die hunnen geest overvielen, riep Lazarillo uit: » Waarom gaan wij kapitein Bambino niet opzoeken, dien wij met den ouden Cesario in onze grot gelaten hebben; hij zou ons goeden raad kunnen geven... »

Zij sloegen eenen kronkeligen weg in, en kwamen aan eene rots, in welker langen ingang, door eene spleet slechts eenig licht viel. Toen zij dezelve naderden, vielen hunne blikken op een graf.

» Wat is dat? riep Lazarillo.

— Wat is dat? herhaalden zijne kameraden. Een graf!... »

Lazarillo naderde de rots en las het volgende:

» Reiziger, indien gij in deze wilde rotsen verdwaalt en hier komt, bid dan voor de ziel van den rooverkapitein Bambino, in boetvaardigheid gestorven. Hij heeft den laatsten zucht gegeven, vol hoop op de barmhartigheid des Heeren, en op deze rekent ook zijn vriend Cesario, die dit grafschrift schreef. »

De roovers sidderden toen zij deze regels lazen. Een diepe stilte heerschte onder hen en lang aarzelden zij om in de grot te treden, die langen tijd zooveel heerlijks voor hen had. Allen beefden van schrik, toen zij, bij den flaauwen schijn eener lamp, Cesario voor een houten kruis geknield, dood zagen zitten.

Op een' stoel, die naast hem stond, lag de H. Schrift, welke men vroeger uit de herberg van Toledo had medegenomen, enkel om het kostbaar slot. Het boek lag open voor den doode, en juist op de plaats, waar te lezen stond : » Jesus, Davids-zoon, heb medelijden met mij ! » Het ligchaam was nog warm ; zoodat hij pas overleden moest zijn.

Dit gezigt joeg de wroeging in het hart der roovers, en weldra weenden zij over hunne misdaden. Lazarillo was de eerste die weder moed schepte. Hij greep een stuk perkament, dat op den steen lag, die tot tafel diende, en las het volgende :

» Aan Lazarillo, Fernando en Barbastro, gezellen van mijn misdadig leven. Indien gij ooit in het hol terug komt, zult gij er niets vinden, dan onze lijken. Dat ons berouw u eene les zij.

» Na uw vertrek, om u op den graaf de de Palma, en den kolenbrander te wreken, viel Bambino in eene wanhopige droefgeestigheid. De ziekte, die hem verteerde, was minder ijselijk dan de wroeging die hij ondervond, na eene vermaning welke ik hem deed, om aan het volgend leven te denken. Toen zijne gedachten zich naar den hemel gewend hadden, werd hij kalmer, en las ijverig het boek Gods. Zijn lijden, dat steeds zoo knagend was, scheen als door betooverring verminderd, en na veel geweend te hebben stierf hij, zijne ziel in de barmhartigheid Gods aanbevelende. Ik heb hem aan den ingang der grot begraven.

» Zoodra ik alleen in dit verschrikkelijke verblijf leefde, verlieten mij mijne krachten. Het berouw, dat mij afknaagde, heeft van mij een wandelend geraamte gemaakt. Toen mijn voorraad verteerd was, leefde ik van wilde vruchten en wortels, in het bosch bijeengezameld ; maar plotseling werd ik door eene verlamming aangedaan, die mij sedert tien dagen belet mij te verroeren, en ik ben beroofd van drank en levensmiddelen. De honger zal een einde komen stellen aan mijn

lijden. Terwijl ik u deze regels schrijf, gevoel ik mijn einde naderen; maar die laatste oogenblikken zullen kalm zijn, omdat ik vertrouwen heb in Hem, die alles ziet en de boozen straft. Als gij in deze grot terug komt en dit leest, dat mijn voorbeeld u dan leere, dat, als men in de verhardheid voortleeft, men in wanhoop sterft.

» Neemt het verzegeld perkament, dat op tafel ligt en als gij eene voldoende boete zult gedaan hebben, bezorg het dan aan graaf de Palma. Als hij zal vernemen, dat ik berouwvol gestorven ben, zal hij mij niet vervloeken. Vaarwel, ik sterf... bid voor mij. »

Die brief maakte op het hart der bandieten het uitwerksel dat Cesario gewenscht had. Zij riepen uit: »Ja, Cesario! wij zullen uwen raad volgen; voortaan laten wij dat misdadig leven varen, om de barmhartigheid des Heeren af te smeeken. »

Zij knielden neêr en baden: daarna begroeven zij Cesario bij Bambino, en toen de nacht gekomen was, verlieten zij het hol en vertrokken naar het heilig land.

XVIII.

Het wederzien.

Terwijl dit alles voorviel was de herfst gekomen. Op een' schoonen avond begaf Blanca zich alleen naar de eenzame kapel, waar de bergbewoners hunne gebeden kwamen storten, en voor het altaar geknield, smeekte zij den hemel, met tranen in de oogen, de wederkomst van haren broeder af. Eenige zuchten ontsnapten haar bij het herdenken aan Alberto. Zij dacht aan het geluk dat zij zou ondervinden, als zij Juan en den zoon van graaf de Palma, een verbond der innigste vriendschap zoude zien sluiten.

Zij sloeg den weg naar het kasteel in, het hart door het gebed verligt. Onderweg plukte zij bloemen en vlocht er eene kroon van. » Als zij komen, dacht zij, zal die kroon hun hoofd versieren ; maar neen, zij zijn nog verre. Dat deze kroon, ging zij voort, terwijl zij haar aan de takken van eenen eiken-boom hing, blijve hangen aan dat zinnebeeld van trouw en krijgshaftige krachtdadigheid. »

Toen zij de ophaalbrug naderde, bemerkte zij hare moeder, die haar te gemoet snelde ; de vreugde was op haar gelaat te lezen.

» Blanca, mijne waarde dochter, ik heb een' brief van uwen broeder ontvangen. Hij meldt mij dat hij naar Spanje terugkeert en zich tot ons zal begeven. Die brief heeft mij alle vrolijkheid terug gegeven, en doet mij de tranen vergeten, die ik gestort heb, als ik aan hem dacht.

— God zij geloofd ! riep Blanca de oogen ten hemel opheffende. Heeft Juan, vroeg zij met goestdrift, niet van den jongen kolenbrander gesproken ?

— Hij maakt geene melding van hem ; hij kondigt aan, dat hij een jong kapitein, een

zijner vrienden, met zich voert, die hij grootelijks acht om zijne dapperheid. »

Blanca, die niet vermoedde dat het Alberto wezen kon, vroeg niet verder.

De twee vrouwen gingen naar haar vertrek, om zich niet aan de avondkoelte van den herfst bloot te stellen. Zij waren naauwelijks een kwartiers uurs teruggekeerd, of twee jonge militairen boden zich aan de poort van het kasteel aan en vroegen eene schuilplaats. De opzigter, wien bevolen was nooit een' reiziger van het kasteel te laten heengaan, zonder eene goede ontvangst, haastte zich de poort te openen. Toen de twee onbekenden bij hem waren, hief hij de lantaarn op om hunne trekken te zien, en riep uit :

» Mijn God ! het is mijn jonge meester. Dat de hemel gedankt zij ! Ik ga uwe moeder die goede tijding aankondigen.

— Zoo haastig niet, mijn waarde Alonzo, zeide de jongeling ; zeg mij of mijne moeder in hare kamer is. »

Op het toestemmend antwoord van den intendant, zeide Juan tot zijnen gezel : » Kom vriend, wij zullen haar verrassen. »

Zij gingen in 't kasteel en bereikten zacht

de kamer der gravin. In de zaal komende, bemerkte de onbekende eene mandoline, nam ze van den muur en drukte ze op zijn hart.

Juan klopte aan de deur, en op het antwoord der moeder trad hij in het vertrek.

» Mijn zoon!

— Broeder! »

Dat waren de twee kreten, welke te gelijkertijd opstegen. Juan vloog in hare armen en omhelsde moeder en zuster teeder.

Plotseling klonk de toon der mandoline door de kamer. Blanca stond verbaasd stil. Maar hoe was zij verwonderd, toen zij zeer duidelijk de door haar gekende woorden hoorde, en nu door eene statige en terzelfder tijd zoete stem gezongen:

Een wees van elk verlaten
Vraagt steunsel aan een vriend!
En! niemand hoort zijn klagen!...
Ach heeft hij dat verdiend?
Hier, droevig zwerven
Is mij geen lust!
Maar na het sterven
Vindt mem de rust.

» Dit is de stem van Alberto! » riep Blanca

uit. De gravin opende de deur en zag, tot hare groote verwondering, een jongeling binnenkomen, die de uniform van kapitein droeg, en op wiens borst het ridderkruis van St. Jacob glinsterde. Blanca was nieuwsgierig genaderd, maar deinsde spoedig terug, zeggende: » Het is Alberto niet! »

Juan nam zijn vriend bij de hand en hem naar zijne moeder geleidende, zeide hij: » Herkent gij Alberto niet? »

De gravin en Blanca maakten beiden eene diepe buiging voor Alberto en behandelden hem zoo plegtig, dat hem zulks verwonderde.

» Edele vrouwen, zeide hij, waarom schijnt gij mij te behandelen, als een vreemdeling? Ik ben en wil altoos de jonge kolenbrander van het dal zijn. Geeft mij ten minste dezen avond dien naam nog, dien mij het geluk van mijne jonge jaren doet herdenken.

Alle gedwongenheid verdween toen en men gaf zich over aan het geluk elkander weêr te zien, en de zamenspraak liep weldra over de verledene gebeurtenissen. Juan verhaalde Alberto's daden en te vergeefs verzocht deze, in zijn nederig gevoel, hem alle lofspraak te sparen.

Op een teeken van hare moeder ging Blanca eene kleine koffer en eene rol perkament halen, en legde dit op tafel neêr.

» Waarde Alberto, zeide de gravin, wij zullen u voortaan den titel niet geven van kapitein; maar wij zullen u graaf Lorenzo de Palma noemen. »

Blanca de verwondering van Alberto bemerkende, bood hem den brief zijns vaders aan:

» Hoe! riep hij uit, was dat dan het geheim, dat Camillo met zich in het graf genomen had! Is graaf de Palma, dien ik zoo hoogacht, mijn vader? Dank, o mijn God! ging hij voort, de handen ten hemel heffende, dat gij mij eene familie hebt teruggegeven, die ik voor altijd verloren dacht! »

De gravin verhaalde nu hoe deze ontdekking had plaats gehad. Ieder erkende de hand der Voorzienigheid, die geoorloofd had dat een eerlijke boer, wien het goud niet bekoorde, den schat gevonden had.

» Mevrouw, zeide Alberto tot de gravin; nu ik mijn vader ken, is het mijn pligt in zijne armen te vliegen. Het zoude eene misdaad van mij zijn, niet dadelijk de

smart te lenigen, welke mijn verlies hem veroorzaakt.»

Hij wilde onmiddellijk vertrekken; maar Juan hield hem tegen, hem herinnerende, dat de graaf hem beloofd had, zich bij hen te vervoegen, zoodra hij de dalen van Leon zou bezocht hebben. » Nog eenige dagen geduld, zeide hij, en gij zult uwen vader zien; terwijl, door hem te gemoet te loopen, gij misschien langen tijd zult zoeken; immers gij weet niet welken weg hij gekozen heeft. »

Blanca voegde hare bede bij die van haren broeder en Alberto besloot de komst van den graaf af te wachten. » Om uw ongeduld te matigen, zeide zij, zullen wij, indien gij wilt, het graf van uwen braven meester gaan bezoeken.»

Alberto was te zeer aangedaan om te antwoorden. Een ligt hoofdknikken gaf zijne toestemming te kennen, en ieder begaf zich naar zijn vertrek. Het is twijfelachtig, dat, na de ontmoeting van den avond, hij eenige rust kon vinden.

XIX.

De vreugde eens vaders.

De morgenstond vergulde den hemel met zijne schitterende kleuren en de schaduwen des nachts verdwenen voor hem, toen een reiziger met droevig uitzigt, op eenen muilezel gezeten, langzaam den weg, die naar het dal van den kolenbrander geleidde, inreed. De schoonheid van het landschap, dat hem omringde, scheen geene bekoorlijkheid voor hem te hebben. Hij was in smartelijke gedachten verzonken.

Graaf Rodrigo de Palma, want hij was het, was nog naauwelijks uit Duitschland terug,

of hij was naar Salamanca gereisd, in de hoop er zijnen vriend te vinden en tijdingen van zijnen zoon te krijgen. Na veel nazoekingen vernam hij dat Fernando sedert jaren Salamanca had verlaten, en een der dalen van Valencia was gaan bewonen.

Toen hij in het midden van het bosch gekomen was, ontdekte hij eene kolenbranders-hut. In de hoop, dat hij eenige berigten over zijnen zoon zou ontvangen, stapte hij van zijnen ezel, bond hem aan eenen boom, en rigtte zich naar de hut. Toen hij naderde, zag hij een jongen boer en eene boerin, die uit hunne hut kwamen, met eenen korf met bloemen in de hand.

» Lieve Pepita, zeide de man, laten wij ons haasten, om het graf van den ouden Camillo met bloemen te versieren; het zijn de laatste van het jaar.

— Gij hebt gelijk, Pedro. De brave man verdient het wel, voor de zorgen die hij zijnen pleegzoon bewees. »

De twee jongelieden bereikten de rots; strooiden bloemen op den heuvel, bij welken het steenen kruis stond. Zij volbragten dien pligt met eene godsdienstige kalmte, welke

den graaf bekoorde. Om die brave lieden in hunne godvruchtige bezigheid niet te storen, naderde hij hen zachtjes en zeide, hunne verwondering ziende :

» Mijne goede vrienden, gaat voort dit graf met bloemen te overdekken ; dit is eene daad die eer doet aan uwe gevoeligheid. Rust uw vader of uwe moeder onder dezen heuvel ?

— Hij, die daar begraven ligt, was een waardig grijsaard, de vader en de trooster van den omtrek. Hij bragt zijne laatste jaren door, in het verzorgen van eenen knaap, die hij zijnen zoon noemde. »

Pedro verhaalde, op verzoek van den graaf, de geschiedenis van den grijsaard, en toen hij aan de gebeurtenis van den schat en de juweelen was gekomen, zag hij den vreemdeling verbleeken.

» Ga voort, vriend, zeide deze, terwijl hij zijne ontroering trachtte te verbergen ; maar zeg mij eerst hoe beider naam was.

—De eene heette Camillo, de andere Alberto. Men denkt dat de jongeling met het leger vertrokken is. Maar, indien gij volledige inlichtingen wilt hebben, ga dan naar de gravin

de Mendoza, waaraan ik de juweelen en de papieren heb ter hand gesteld. Indien gij wilt, zal ik u naar het kasteel vergezellen.

—Ik neem uw aanbod met genoegen aan. »

Pedro ging de muilezel van den graaf losmaken, en onze beide reizigers wilden zich op weg begeven, toen Pepita zeide : » Ziedaar komt de gravin en hare dochter aan, in gezelschap van twee heeren ; zij komen zeker het graf van den ouden Camillo bezoeken. »

De graaf ging achter de rots staan en beval de echtgenooten zich stil te houden.

Alberto kwam het eerst op het graf zijns meesters aan ; hij knielde neder en bad eenige oogenblikken in stilte ; dan riep hij uit :

» O, mijn dierbare meester! Ik ken thans het geheim mijner geboorte, dat een te vroegtijdig sterven u belette mij toe te vertrouwen. Waarom leeft gij niet om het genot van uw werk te smaken, en mij in de armen mijns vaders te zien. O! konde hij de ontroering beschouwen, die zich van mij meester maakt...

— Hij is er getuige van ! viel hem de graaf in de reden, terwijl hij van achter de rots te voorschijn kwam.

— Vader ! riep Alberto, in de armen van den graaf vliegende.

— Mijn zoon ! mijn dierbaar kind ! » antwoordde de graaf.

De omhelzingen van vader en zoon waren zoo treffend, de vreugde was zoo zuiver, dat alle omstaanders bewogen waren. Zij vielen op de knïen en dankten den hemel.

Na de eerste vervoering van blijdschap, zeide de graaf, terwijl zijn blik op het graf van Fernando rustte :

» Dit is dan de plaats, waar uwe asch rust, o edelmoedige vriend ! Om getrouw te blijven aan de beloften, die gij mij deedt, hebt gij dan dit dal tot verblijf genomen, opdat gij er rustig mijnen zoon zoudt kunnen opvoeden. Ik heb er u hier geen dank voor kunnen zeggen ; maar God zal het u vergelden, en als mijne ziel zich bij de uwe zal gevoegd hebben, zullen wij niets meer van de boosheid der menschen te duchten hebben.»

De graaf bezocht met zijnen zoon de hut, waar deze laatste zijne jeugd met Fernando d'Arias had doorgebragt. Pedro, die zijne dankbaarheid aan Alberto wilde bewijzen,

maakte een landelijk maal gereed, dat zeer goed door de bezoekers genuttigd werd.

Het geheele gezelschap bezocht nog eens voor het laatst het graf, en keerde naar het kasteel terug.

XX.

Het verbond.

Den volgenden dag reeds vroeg wachtte de graaf, in gezelschap van zijne twee vrienden, de gravin en hare dochter af, om den laatsten wensch van graaf de Mendoza te voldoen.

De twee vrouwen verschenen weldra en men ging gezamentlijk naar de gothische kapel. Graaf de Palma naderde den voet van het altaar en zeide:

» De laatste wenschen van graaf de Mendoza moeten volbragt worden; dit is een geheiligde pligt. Wij zijn voor dit altaar, om een verbond van liefde aan te gaan, zoo sterk

als de haat, gedurende eeuwen tusschen de twee familiën, groot was. Juan de Mendoza en gij, mijn zoon, belooft hier voor den hemel, dat nooit de tweedragt zich tusschen u zal verklaren. God ziet u en zal dengene straffen, die zijne belofte verbreekt. Omhelst elkander en de hemel onderhoude het heilige vuur der vriendschap in uwe zielen.

De graaf zweeg; de jongelingen lagen in elkanders armen gekneld en gedurende dit roerend tooneel weenden de beide vrouwen in stilte. De graaf zegende de jongelingen en ging voort: » Edele gravin de Mendoza, mijn zoon heeft mij verklaard, dat gij hem uwe dochter tot gezellin zoudt willen geven. Indien die vereeniging uwe goedkeuring heeft, dat dan de schoone Blanca, Lorenzo beminne. »

Blanca durfde het oog niet opheffen; Lorenzo was ten prooi aan de hevigste ontroering.

De gravin nam de hand harer dochter en legde dezelve in die van Lorenzo: mijne kinderen, bemint elkander en dat graaf Lorenzo voortzette, wat de jonge kolenbrander Alberto begonnen heeft. »

Zoo werd de band gesloten. Deze verbind-

tenis verwekte algemeene blijdschap in het dal. Zes maanden daarna zegende een priester het huwelijk in. Het was algemeene vreugde in den omtrek.

In het midden dier vreugde traden drie pelgrims in den tuin en rigtten zich naar het prieel, waar onder zich de grafelijke familie bevond. Zij droegen elk een zwart kleed, omgeven door eenen gordel en hunne baarden daalden tot op hunne borst. Een hunner ging vooraf en vroeg eene aalmoes. Hunne verschijning verbaasde het gezelschap.

» Wie zijt gij ? vroeg de graaf.

— Zondaars, die van het heilig land komen.

— Arme menschen ! zeide de graaf. Welk zijn uwe misdrijven.

— Zij zijn groot, heer ! en wij durven ze niet belijden.

— Uw berouw wischt ze uit. Spreekt, ik neem u onder mijne bescherming. »

Bij deze woorden wierpen zij hunne valsche baarden af.

» Hoe, riep Lorenzo, gij zijt die dieven, die mijnen vader zoo vervolgd hebben !

— Mijn zoon, zeide de graaf, ik beloofde

hun bescherming, en mijn woord is heilig.

— Heer, zeide Lazarillo, wij wilden, alvorens in een klooster te gaan, eene zending volbrengen en vergiffenis van u afsmeeken. »

Bij deze woorden gaf hij den brief van Cesario over.

De graaf las :

» Heer, ik verklaar stervende, voor den hemel, en met het grootste berouw, dat ik alleen de oorzaak was van uw lijden. Vloek mij niet ; ik heb vertrouwen in de barmhartigheid Gods en ik verlaat het leven, wanhopig over het kwaad dat ik deed.

» Cesario. »

De pelgrims verhaalden de aanslagen tegen den graaf, en vielen eindelijk op hunne knieën. Ieder zag den graaf de Palma aan. Het gelaat des grijsaards was ernstig en streng. Hij rigtte de pelgrims op en de hand uitstrekkende, zeide hij : » Ik vergeef u ; dat de Heer u barmhartig zij, even als den overledene. »

Er werd besloten, dat er een klooster voor boetelingen zou opgerigt worden, daar waar het graf was van Fernando d'Arias, en Lazarillo, Fernando en Barbastro waren de eerste-

lingen. Het berouw dezer was oprecht, en innig.

De familie leefde gelukkig en zegende God. In de lange winteravonden verhaalde Lorenzo de voorvallen van vroegere dagen en toen hij oud was geworden, verteide hij zijne kinderen dikwijls de geschiedenis van den kolenbrander.

EINDE.

INHOUD.

BLADZ.

I. — De pelgrim 5
II. — De hut van den kolenbrander. 13
III. — Een bezoek in het kasteel . . 31
IV. — Schoone les voor een' jongen soldaat 49
V. — Een winter te Madrid 61
VI. — Groote smart in de hut des kolenbranders 71
VII. — De uiterste wil 81

BLADZ.

VIII. — De kluizenaar der Pyreneën . 88
IX. — De zaamgezworenen 98
X. — Een tooneel in het bosch van Toledo 106
XI. — Het verblijf der roovers . . . 120
XII. — De verzoening 131
XIII. — De jonge vaandrig 137
XIV. — De nieuwe kolenbrander . . 142
XV. — De eerlijke kolenbrander. . . 148
XVI. — Het gevecht 155
XVII. — Het roovers-hol 162
XVIII. — Het wederzien 167
XIX. — De vreugde eens vaders . . 174
XX. — Het verbond 180

pl VIII no 6